

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEČ

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirani
pisma se ne prejema. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasni
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Streznite se!

Zločin je rodil novi zločin. V Zagrebu je umoril Hrvat Srba iz političnega maščevanja nad prejšnjimi umori Srba nad Hrvati. Imamo novo tragedijo, nov političen umor. Vsakega, ki čuti kot Jugoslovan, mora pretresati strašna zavest, da bo svet sodil o nas, da smo zašli v ozračje krvne osvete, pouličnih pobojev, v milje najgrobejše surovosti, ki je danes le še tam doma, kamor kultura ni segla ali kjer narod ni še izkoreninil vojne propalosti.

Mi vemo, da slika našega stanja v resnici ni tako žalostna. Mi vemo, da za dejanji, ki tako strašno stopajo pred svet, ni nikakega sistema in da teh pojavov posameznih zločinovskih natur ne moremo na podlagi dejstev posploševati in z njimi označevati položaja med Srbi in Hrvati. Borba je sicer ostra, toda v nasilje politična borba kot taka ni prešla in za ekscese nihče ne more delati odgovornega niti hrvatskega niti srbskega naroda. Kajti, kakor se je srbski narod stresal ob zločinu Puniše Račiča, kakor je enodušno vsa Srbija obžalovala in jokala, da se je našel iz njene srede človek, ki je dvignil zločinsko orožje proti bratrom, tako je zagrebški zločin povzročil globoko tugo med hrvatskim narodom. Obadva naroda se le prebridko zavedata, da so ti politični zločini v korenini zadali hude rane zdravemu, dobremu in visokemu glasu naše kulture pred svetom in zgodovino. Obadva naroda veda, da so zločinci med nami naša največja nesreča in politični zločinci pomenijo prav posebno nesrečo za narod, iz katerega so izšli. Dvakrat hudo je, če gre za politične zločine med bratskimi narodi.

Za nas Slovence menda ni treba posebej naglašati, da zagrebški zločin obsojamo absolutno in brez pridržka, da ga obžalujemo najgloblje in da sočustvujemo ob tem strašnem dogodku z nesrečnimi bratskimi narodi, ki jima pripadata morilec in umorjenec. Ta naša obsodba je prav tako samoposebi umevna, kakor je bilo naravno, da smo brezpogojno obsodili zločin Puniše Račiča, ker kot kristjani in kot ljudje načeloma obsojamo vsak zločin, vsak nasilen poseg v človeško življenje, kot narodnjaki in zavedni državljani pa moramo obsojati posebno politične zločine.

V zvezi s tem načelnim našim stališčem pa moramo pribiti gotove okoliščnosti, ki spremljajo zagrebški umor. Po umoru je vodstvo KDK izdalo proglas, iz katerega se jasno razbere, da je proglas sam posledica umora in je izdan vsled umora. Zato toliko huje udari v obraz strašno dejstvo, da proglas niti z besedico ne obsoja političnega umora, ki se je zgodil par ur poprej. Ali se je vodstvo KDK zavedalo, kako grozovito sramoto je s tem molkom prizadejalo svojim volivcem? Kajti morilec je bil omladinec, fanatičen pristaš KDK in tisti pretepači, ki so ustreljenega urednika Ristovića insultirali že poprej, so bili istotako znani odlični propagatorji in agitatorji KDK, tako da bi KDK morala takoj jasno in odločno obsoditi zločin in zločince in ugotoviti, da z dejanjem nima nobene zveze. Ali ni KDK par tednov poprej divje zahtevala zadostjenja, dasi so radikalni klub, stranka in vse korporacije in združenja, s katerimi je bil v zvezi Račič, ponovno obsojala zločin in se z vsemi sredstvi zavarovala, da bi jih kakorkoli kdo mogel dolžiti soodgovornosti? »Balkanski« Belgrad je to storil, Srbija je to storila, tisti pa, ki so tedaj najbolj vpili, kako se razločujejo s svojo zapadno kulturo od čivjega vzhoda, nimajo besede za obsodbo političnega umora, ko je morilec iz njihovih vrst. O, kako strašno sramoto dela KDK Hrvatim!

Ko smo pregledali prvo poročilo o umoru, smo nato mrzlično iskali po vseh zagrebških listih, ki so včeraj izšli, obsodbo zagrebške javnosti nad zločinom. V največjo sramoto zagrebškemu svobodomiselnemu tisku pa moramo ugotoviti, da ni nikjer najti niti načelne niti konkretne obsodbe zločina. Ali je tu primera z belgrajskim tiskom ob Račičevem zločinu sploh mogoča? Saj so tam listi mesec dni neprestano na uvodnih mestih dokazovali, kako nemogoče je, da bi belgrajska ali srbska javnost nosila tako odgovornost za zločin, prosili in rotili Hrvate, naj dogodkov v parlamentu ne vpišejo na račun Belgrada in Srbije, slikali zločin v tako ostrem tonu, da je iz poročil samih zvenela vedna in sistematična obsodba zločinca. Kako temu nasproti zagrebški svobodomiselnemu tisku? Vsa poročila so prirojena na sumno, da je urednik Ristović prišel v Zagreb ubijati vodje KDK. Iz vseh poročil zveni, da je Ristović kot urednik »Jedinstva« moral doživeti usodo, ki ga je doletela. Nikjer ni, to znova ugotavljamo, obsodbe zločina samega. Listi prinašajo zločin

Resno stanje Stepana Radiča

6 Zagreb, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Zagrebški tisk v poslednjem času uporno širi vesti o povoljnem zdravstvenem stanju Stepana Radiča. V resnici pa je Radičovo zdravstveno stanje slabše. Posebno se bojijo radi njegovega srca. Vprašanje njegovega zdravlja navdaja njegovo ožjo okolico z veliko skrbjo. Radi tega so z Dunaja pozvali specialista za srce profesorja Wenkerba, ki je danes prispel v Zagreb. Radičeva temperatura znaša 37.6. Udarec žile 120. Današnja »Riječ« piše, da je bilo Radičovo stanje snoči zelo resno. Enako piše »Narodni val«, da je položaj zelo resen.

KDK v komunikeju ne obsoja zločina

Političen umor v Zagrebu — Poročilo na drugi strani

6 Zagreb, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Zagrebški tisk se obširno bavi z včerajšnjim umorom. Vsi listi mu posvečajo uvodnike ter prinašajo obširna poročila. Splošen vtis je, da je atentat za KDK prišel v zelo neugodnem trenutku in da ji je njene šanse zelo poslabšal. KDK je izdala sledeč proglas na ljudstvo:

»Vodstvo KDK toplo priporoča meščanstvu Zagreba, glavnega mesta Hrvatske, kakor tudi celokupni narodni javnosti, da opusti vse nadaljnje manifestacije na ulici, da ne daje povoda zlobnim elementom, da bi izzivali nered, da ne bi mogle temne sile tega izkoristiti za motenje narodne borbe. Pri tej priliki naglašava vodstvo KDK, da je naša borba osnovana na pravici in težnji za velikimi cilji narodne svobode. Sredstva za to borbo morajo odgovarjati njeni moralni naravi, izključujoč popolnoma vsa nasilna sredstva, v prvi vrsti pa tista, ki bi se mogla spremeniti v uboje in v krvoprelitja sploh. Treba je, da se narodne vrste strogo drže teh navodil, tudi radi tega, ker je to v interesu čim hitrejšega ozdravljenja Radiča, ki je takoj po 20. juniju v svoji poslanici priporočal mir in zaupanje v njegovo vodstvo, ki bo, presojujoč razmere, v vsakem trenutku znalo pokazati ljudstvu, kaj je treba storiti. Narod je politično zrel in se zaveda svojih pravic in bo znal se prostovoljno podvreči tisti disciplini, ki je potrebna za pravičen in uspešen boj.«

Seja narodne skupščine

6 Belgrad, 6. avgusta. (Tel. Slov.) Skupščinska seja se je vršila dopoldne in popoldne. Ves dan je razpravljala o nujnih predlogih, ki jih je svoječasno KDK vložila skupščini v obstrukcijski borbi. Ti nujni predlogi so večinoma obstrukcijskega značaja. Zato so bili večinoma vsi odbiti. Tudi se ni moglo o večini teh predlogov razpravljati, ker predlagatelji niso bili navzoči.

Pred dnevnim redom je dobil besedo radikalni poslanec Milutinović, ki je predlagal, da se vsem poslancem, ki ne prihajajo na skupščinsek seje, odvzamejo dnevnice. (Vladna večina ploska). Poslanec pravi, da ljudstvo ni poslalo poslancev, da se sprehajajo po raznih letovščih, marveč da delajo. Če se vpoštevata, da skoro sto poslancev ne prihaja na skupščinske seje, je okrog en milijon dinarjev mesečno prihranka.

Tajnik Bedjanič opozarja poslance, da se govori o zapisniku in da naj stavi ta predlog, če hoče, da skupščina o njem razpravlja. — Proti zapisniku protestira zemljoradnik Lazič, češ da ni natančen.

Nato se preide na dnevni red. Ugotovilo se je, da prisostvuje seji 170 poslancev. Med drugimi predlogi se nahaja predlog poslanca Laziča o znanih izgredih pred »Ruskim carjem«, katerega zagovarja poslanec Lazič, ki vali krivdo na notranjega ministra in zahteva od njega natančnega pojasnila. Nato je govoril zemljoradnik Savlić.

Nato je govoril predsednik vlade g. dr. Korošec, ki izjavlja, da nujnosti ne more

kot senzacijo v reporterskem žargonu, pobarvano s protisrbsko tendenco. Tudi če računamo s tem, da je Ristović zadnji čas res pisal vse obsodbe vredne članke v svojem listu, vendar noben nastop in tudi njegova prikazen v Zagrebu, ki jo listi označujejo kot izzivalno, ne more opravičiti umora. In to ostantativno podčrtavanje Ristovičevih senčnih strani brez vsake obsodbe na drugi strani meče strašno luč na poročanje listov.

Ti dve okoliščnosti sta pri zagrebškem umoru napram belgrajskemu hujski in temnejši. Ta del zagrebške javnosti, ki je imel priložnost spregovoriti neposredno po umoru, ni znal čuvati dostojanstva pred smrtjo, ni hotel

V komunikeju se ni ta zločin direktno obsodil. Slično zadržanje zavzema zagrebški tisk. Za Suniča navaja olajšujoče okoliščnosti. Sicer pa je zelo odločno obsodil take okoliščnosti, ko je šlo za Račiča. Tako se človek ne more otrestiti vtisa, da jim ne prihaja obsodba atentata iz srca. Nekateri listi zločina niti ne obsojajo. »Narodni val« prinaša poročilo, o vsem drugem pa molči. »Hrvat«, ki hoče biti nekak hrvatski tenor, piše, da je Sunič izvršil svoje dejanje v obrambi življenja, ne svojega, nego Pribečevićevega, katerega je hotel Ristović ubiti.

Sicer pa je ves dogodek vrgel politično življenje v mrtvilo. To se čuti tudi po tem, ker je Pribečević odpotoval v Slovenijo na Bled radi oddiha. To je razumljivo, ker je izčrpal vsa svoja gesla in sredstva v borbi. Ob poslabšanem Radičevem stanju se njegova pot smatra kot pomanjkanje sredstev v boju proti vladi, ki postaja za KDK tem težji, ker kaže vlada voljo, da hoče delati in se vidi, da ima v tem uspeh. Ugotoviti pa se mora, da ima ta unik KDK to posledico, da se je zanimanje zagrebške javnosti obrnilo na politična vprašanja, ki se rešujejo v Belgradu. To se vidi po tem, ker zagrebški listi prinašajo mnogo obširnejša poročila iz Belgrada, kar je razumljivo, ker se je z odhodom zastopnikov KDK ves položaj prenesel v Belgrad.

sprejeti. 28. maja so se vršile demonstracije pred »Ruskim carjem«. Aretiranih je bilo nekaj dijakov, ki so bili kmalu nato izpuščeni. Ravnotako je prišlo do intervencije orožništva pri Diškem domu. Ranjeni so bili tako posamezni orožniki, kakor tudi demonstranti. Od demonstrantov so se prijavili štirje ranjenci, od orožništva pa sedem oseb. Radi teh dogodkov se je poklical na odgovor in odstavil s svojega mesta eden izmed višjih uradnikov v oddelku za javno varnost.

Večina je soglašala z notranjim ministrom in njegovim objektivnim razlaganjem dogodkov in zavrnila zahtevo zemljoradnika. Nato se je pričela živahna debata o tem, ali naj se čitajo vsi predlogi, ki so jih vložili poslanci KDK, ali samo tisti, katerih poslanci so navzoči. Sprejela se je dosedanja praksa, da se prečitajo in pridejo v razpravo samo tisti predlogi, katerih predlagatelji so navzoči, da lahko svoje predloge zagovarjajo. Razprava o teh predlogih je trajala celo dopoldne.

Popoldne ob 5. se je seja nadaljevala. — Nadaljevala se je razprava o ostalih nujnih predlogih. Nadalje je prišel v razpravo nujni predlog poslancev SLS Klekla in Jerića radi podpore Prekmurju radi znane vremenske katastrofe, ki je zadela okraj Mursko Soboto v maju. V lepem, daljšem govoru je poslanec Jerić opisal bedo in revščino okraja Murska Sobota, ki je tudi sicer pasiven. Zadnja leta pa ga tarejo velike nadloge. Ze l. 1925 je bila velika povodenj, ki se je l. 1926 ponovila. Poleg tega je prišla metuljavost in sedaj ta velika vremenska katastrofa. S toplimi beseda-

slediti slehropogojnemu moralnemu ukazu, ki kloni bleherni tilnik ob pogledu na smrt in njeno žrtev.

Prepričani pa smo, da hrvatski narod ravno vsled tega težkega greha KDK in njegove nemoralnega časnikarskega koncerna ne bo pustil madeža na sebi. Ta narod je blag in čustven. Čustvo se bo zdramilo ravno ob tej priložnosti spričo ledene mrzlosti, s katero sprejemajo sedanji lažni predstavitelji hrvatskega naroda politično smrt Srba. In to čustvo bo diktiralo Hrvatim, da bodo stresli breme sedanjih svojih zatirancev, razdiralcev sloge, to čustvo bo vodilo k novi spravi v mirnejše in srečnejše dni.

mi apelira na vlado in poslance, naj sprejmejo predlog in dajo čimprej hitro pomoč temu revnemu prebivalstvu.

V imenu vlade je finančni minister dr. Subotić izjavil, da predlog sprejme in da sprejme tudi nujnost. Pozno zvečer se je skupščinska seja končala, ker so bili v razpravi številni predlogi, tako da se šele jutri lahko preide na dnevni red.

Nj. Vel. kralj v Belgradu

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Popoldne ob 4 se je v družbi zunanjega ministra vrnil iz Han Pijeska Nj. V. kralj. Takoj po prihodu je sprejel v avdienco ministrskega predsednika g. dr. Korošca, ki mu je obširno poročal o političnem položaju.

Povračilo stroškov za Kokrško cesto

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji finančnega odbora se je sprejel predlog notranjega ministra g. dr. Korošca, za posebne doklade uradništvu politične stroke v Južni Srbiji. Poleg tega se je na seji finančnega odbora sklenilo na predlog gradbenega ministra, da se posestnikom in občinam, ki so prispevale k popraviljanju kokrške državne ceste, porušene po poplavi, povrnejo prispevki iz državne blagajne. To velja samo za male posestnike in občine.

Izplačilo rent železničarjem

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Rentniki železničarji državnega železniškega ravnateljstva že več mesecev niso prejeli rent. Na energično intervencijo poslanca Sušnika je železniško ravnateljstvo v Zagrebu, ki je prevzelo rentnike od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, izplačalo rente za junij in julij, in obljubilo, da se bo nadaljnje plačevanje sedaj v redu vršilo po poštni hranilnici v Ljubljani.

Zakon o dobrovoljcih

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Odbor za razpravo o zakonu o dobrovoljcih je imel danes sejo, na kateri je sprejel več paragrafov. Seji je prisostvoval vojni minister g. Hadžić. § 1. se je spremenil v toliko, da se bodo smatrali za dobrovoljce tisti, ki so vstopili v srbsko vojsko pred 5. novembrom 1918, mesto 11. november. § 2. govori o izdajanju izkaznic in potrdil vsem dobrovoljcem. Te izkaznice se bodo izdajale tistim, ki so vložili prošnje oziroma ki bodo vložili prošnje v teku šestih mesecev potem, ko stopi zakon v veljavo. Dosedaj izdane izkaznice se bodo pregledale.

Zakon o državnih pravdnikih

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Odsek zakonodajnega odbora je v celoti sprejel zakon o državnih pravdnikih. Za plenum zakonodajnega odbora se je sestavilo poročilo. Tudi plenum zak. odbora je imel danes sejo in je v podrobnostih sprejel zakon do čl. 28.

JMO za občinske volitve v Bosni

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Klub poslancev JMO je imel danes sejo, na kateri je razpravljal o občinskih volitvah v Bosni in Hercegovini, ki bi se imele v kratkem vršiti. Ker za Bosno in Hercegovino ni nobenega zakona o občinskih volitvah, se je na seji sklenilo, da se zahteva, da se občinski zakon, ki je veljaven za Slovenijo, razširi na vsa država. Na seji se je razpravljalo o političnem položaju. Izdal se je sledeč komunike: »Na seji JMO 6. avgusta so poslanci poleg drugih važnih vprašanj razpravljali tudi o političnem položaju. Prepričani da vlada v klubu popolna harmonija, izražajo g. dr. Spaliu popolno zaupanje in demantirajo v poslednjem času razširjene vesti o nekaki razcepljenosti v klubu.«

Pogreb g. Avakumovića

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se je na najsvečanejši način izvršil pogreb znane srbskega učenjaka in bivšega ministrskega predsednika Avakumovića, ki je umrl v Rogaški Slatini. V imenu vlade se je v lepem govoru poslovil od pokojnika Pera Marković. Slavlil je njegove velike zasluge za predvojno Srbijo tako na političnem kakor na znanstvenem polju. Slobodan Jovanović je govoril v imenu akademije znanosti, katere član je bil pokojnik.

Puniša Račič izročen sodišču

6 Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Imunitetni odbor je imel dopoldne sejo in soglasno sklenil, da se Puniša Račič izroči sodišču. O zahtevi, da se izroči sodišču poslanca Jovanovića iz Popovića, imunitetni odbor še ni dokončal razprave, ki se bo nadaljevala jutri.

Strašen političen umor v Zagrebu

Ključavničar Sunič ustrelil urednika Ristoviča — Politično maščevanje

Zagreb, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Mesto Zagreb je pod težkim vtisom političnega umora, ki ga je izvršil ključavničarski pomočnik Josip Sunič, član hrvatske omladine, nad urednikom belgrajskega lista »Jedinstvo« Vlado Ristovičem v noči od sobote na nedeljo ob pol 2 zjutraj pred trgovino Grivičič na vogalu Jurišičeve in Petrinjske ulice, prav v začetku Jelačićevega trga.

Vladimir Ristović

se je po uredniških dolžnostih in deloma po svojih privatnih poslih peljal skozi Zagreb ter v Zagrebu v soboto popoldne izstopil in svojim prijateljem izjavljal, da bo počakal do prihodnjega vlaka. Prijatelji, ki so ga opazili že okrog 5. ure popoldne na zagrebških ulicah, so ga opozarjali, naj ne bo drzen, ker je mogoče, da ga kdo spozna in se mu potem lahko kaj zgodi, ker so omladinci že večkrat govorili, da bi ga radi znanih člankov v »Jedinstvu« bilo treba preteptati. G. Ristović se za te opomine ni zmenil in je šel v družbi dveh dam in nekega gospoda

na vrt restavracije »Kolo«.

V isti restavraciji je sedelo več hrvatskih omladincev, med katerimi je bil tudi Dušan Tvrđorek, ki je Ristoviča poznal. Omladinci so se razgovarjali o političnem položaju, pri tem posebno omenjali pisanje »Jedinstva« in se ogorčeno izražali o njem. Nekateri so bili mnenja, da bi bilo treba Ristoviča ubiti, drugi pa, da to ne bi bilo pametno, ker je Ristović naveden provokator. Tvrđorek in drugi so svetovali g. Ristoviču, naj gre iz kavarne, on pa jih ni ubogal, in ko so drugi omladinci zvedeli, s kom se Tvrđorek razgovarja, se je pričel pretep. Ristović je bil pri tem pretepu ranjen na glavi za ušesom, je ves okrvavljen tekkel iz restavracije, za njim so tekli omladinci prav

do kavarne »Korzo«.

Tam je Ristoviča ustavil službujoči detektiv Fran Planocer in tako so Ristoviča dohiteli omladinci, med katerimi je bil tudi ubijalec Josip Sunič. Detektiv je vendarle pregovoril omladince, da se niso tam znova pričeli pretepati in je Ristoviča peljal na poli-

cijo. Policijski svetnik Vasiljevič je poslal Ristoviča v bolnico, naj se tam pusti prevezati. Detektiv je spremljal Ristoviča v bolnico, kjer je dr. Vladko Horvat prevezal rane in nato se je Ristović vračal. Med potjo pa je naenkrat iz bližine kakih sedmih korakov oddal Josip Sunič na Ristoviča in detektiva

sedem revolverjskih strel.

Ristović je bil na metu mrtev, detektiv pa ranjen. Oba so prepeljali v bolnico, kjer so Ristovičevo telo obducirali.

Kako se je zločin pravzaprav izvršil, se ne ve. Ubijalec trdi, da ni imel komplicev, stražnik pa, ki je zločinca aretirati, pravi, da je videl v njegovi družbi tri ljudi, drugi pa, zlasti pa bančni uradnik, ki je bil tudi ranjen v roko, trdijo, da je bila z ubijalcem cela gruča ljudi, ki so se potem na vse strani raztepli. Ubijalec mirno priznava, da je sklenil Ristoviča umoriti in da ga je spremljal s »Kola« na polico, s policije v bolnico in nazaj, ter pri tem iskal priložnosti za strel. Hotel ga je ubiti, da se maščuje radi uredniškega pisanja proti Radiću in Pribičeviću. V zvezi z umorom je bilo aretiranih še cela vrsta članov hrvatske omladine.

Ubijalec Josip Sunič

je 23 let star, rodom iz Vrpolja. Zadnji čas je bil zaposlen kot ključavničarski pomočnik v železniški delavnici na postaji Sava. V Zagreb je prišel na dopust za pet dni in se je tam udeleževal manifestacij KDK.

Obdukcija je ugotovila: Ristoviča so zadeli trije streli. Prvi ga je zadel v desno lopatico od zadaj skozi prsa, drugi v dolnjem delu hrbta, istotako od zadaj proti trebuhu, a tretji pod levo pazduho, ki je šel med rebri, prebil pljuča in vrat in običaj v desni čeljusti. Oba strela v lopatici in pod pazduho sta smrtonosna, ker je nastopila močna notranja krvavitev. Telo so položili v kovinasto krsto in so ga večeraj popoldne ob 2 odpremil v Belgrad.

Jugoslov. časnikarsko združenje v Belgradu je izdalo o umoru sledeče poročilo: V nedeljo ob 2 zjutraj je padel v Zagrebu, zadet s strelom od zločinske roke med izvrševanjem svojega časnikarskega poklica Vlado Ristović, časnikar

in član Jugoslov. časnikarskega združenja. Najostreje obsojajoč vsako obračunavanje z orožjem, globoko obžalujemo tudi to žrtev politične zaslepljenosti. Centralna uprava JNU.

Dalje je časnikarsko združenje sklenilo, da se truplo pokojnega Vlade Ristoviča na stroške belgrajske sekcije JNU prepelje v Belgrad in tam svečano pokopje. Sekcija je izdala poziv, naj se meščanstvo udeleži svečanega pogreba.

Ristovičev drug Mirodrag Savković je dal o uboju izjavo, v kateri ostro napada Svetozarja Pribičevića in trdi, da list »Jedinstvo« ni nič drugega hotel, kot izzvati g. Pribičevića, da toži uredništvo ali urednika zaradi težkega očitka, da je Pribičević soudeležen na umoru rajnega ministra Draškoviča. Med tem pa, pravi Savković, tožbe nismo mogli izzvati ne dočakati, dočakali pa smo strele na Ristoviča.

Po Nettunu - prosta pot

v Dunaj, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Umor radikalnega časnikarja Ristoviča, ki je čisto politično dejanje, je na Dunaju povzročil skrb za nadaljnje razvoja politične situacije v Jugoslaviji. »Neue Freie Presse« piše z ozirom na nettunske konvencije, ki so bile sprejete v odboru: Ratifikacija se bo torej izvršila kmalu. Kampanja proti nettunskim konvencijam je mnogo doprinesla k temu, da je notranje nasprotstvo postalo vedno kritičnejše ter je verjetno, da bo opozicija pri novih volitvah porabila koncesije, dane Italijanom, kot dobrodošlo orožje v volivnem boju, na drugi strani pa daje končna ureditev te silno sporne zadeve možnost, da postane pot za sporazum v notranjem položaju prosta.

Posledice hujškanja

r Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Iz Lipika poročajo, da so v noči od 2. na 3. avg. okrog 1 ponoči neznane osebe s kamenjem razbile okno na stanovanju dr. Arnavtoviča iz Belgrada. Pri tem je padlo več revolverjskih strel. Napadalcu so se izgubili v temo. Sploh prihajajo poročila, da se z občinstvom iz Srbije, ki se nahaja na hrvatskem Primorju in v drugih hrvatskih letoviščih, grdo ravna in da je izpostavljeno velikim nevarnostim.

Italijanski glas

e Milan, 6. avgusta. (Tel. Slov.) Popolo d' Italia je priobčila uvodnik »O krizi hegemonije v Jugoslaviji.« Članek je povsem informativnega značaja in sloni na znanih konceptih tega in drugih italijanskih listov. — Članek je mnenja, da se ne da primerjati jugoslovanska opozicija zbrana v saboru, nekdanjim aventincem, kajti jugoslovanska opozicija ne predstavlja skupine strank, ampak celega naroda, ki se bori proti drugemu vladajočemu narodu, ki hoče avtonomijo, ali pa odcepitev od države. Nastop opozicije pomenja »pronunciamento« proti mirovni stavbi, ki jo je usilil Pariz. Sauerwein je hotel Jugoslavijo olepšati, kakor olepšujejo »razni zavodi za lepoto, da bi se videla lepša kakor je v resnici. Slepčarija se mu ni posrečila. Bratje so se zdaj spoprijeli z revolverji. Tudi laž o italijanski provokaciji oziroma vmešavanju v notranje spore ne drži.

Nettunske konvencije so samo bojna platforma. Vesti o italijanski mobilizaciji na Primorskem so izmišljene in so pravtako prijatelne, kakor prizor iz Leharjeve opere. Jugoslavija razkriva svoje napore. Ona je nastala kot realizacija pansrbstva pod francoskim političnim žezlom.

Hrvati so se uprli Srbstvu, ki diktira 10 plemenom. Italija prisostvuje s popolnim desintereseментом razvoju dogodka v Jugoslaviji, zaključuje Popolo d' Italia.

Poljski polet se ponesrečil

v Lizbona, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Poročilo poljskih letalcev pravi, da so po 31. turnem poletu ugotovili napako pri dovajanju olja k motorju. Nato so se pojavile še druge napake, radi katerih so se morali spustiti na morje 70 milj od rta Tenerife. Ko so piloti opazili nemški parnik »Samos«, so se oprostili iz svojih sedežev in v rešilnih čolnih plavalni k parniku, ki jih je spravil v Oporto. Od tam so letalci takoj odšli v Pariz.

»Paris Midi« poroča iz Oporta, da sta se poljska letalca že v soboto popoldne radi defekta v motorju morala spustiti na morje, pri čemer je aparat s tako silo udaril ob vodo, da sta se zlomili obe krili. Štiri ure so jih valovi premetavali sem in tja in pravi čudež je, ko so že izgubili vsako upanje na rešitev, da jih je opazil nemški parnik »Samos« in rešil.

Našega zdravnika je ubilo

v Dunaj, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanski višji štabni zdravnik Müller, ki je bil na dopustu pri svoji tašči v Langenzersdorfu pri Dunaju, se je tragično ponesrečil. Hotel je popraviti anteno, ki jo je porušil vihar, pri tem pa je prišel v stik z vodom močne struje, ki je bil napeljan v bližini tako da je takoj padel. Ko so ga oprostili, je bil že mrtev.

Roparji lovijo poslance

v Atene, 6. avg. (Tel. »Slov.«) V bližini Janine je včeraj neka tolpa vjela volivna kandidata Mylonasa, ki sta pristala Kafandarisove stranke. Roparji, katerim načelujeta dva bandita, ki imata na vesti že več kot 30 umorov, zahtevajo za izpustitev 5 milijonov drahem in izjavljajo, da bodo ujetnika umorili, če bi jih kdo zasledoval. Venizelos je v svojem volivnem govoru v Janini izjavil, da mora smatrati svoje delo za ponesrečeno, če bi se mu ne posrečilo popolnoma iztrebiti roparske tolpe v Epiru. Kafandaris je Venizelosa brzojavno pozval, naj plača odkupnino iz državnih sredstev, ker rodbine ujetih kandi-

Tudi Rusija pristopi h Kellogu

v Moskva, 6. avg. (Tel. »Slov.«) V izjavi, ki jo je podal listom, se je sedaj Čičerin izjavil pripravljenega v zadnji uri, da se udeleži pogajanj in podpisa Kellogovega protivojnega pakta. Očividno je, da se hoče sovjetska unija izogniti temu, da bi prevzela naše očitek, da ni hotela pristopiti k mednarodnemu prizadevanju za odpravo vojne in dati tako sovjetskemu nasprotniku v roke agitacijsko sredstvo. Sovjetska vlada je sicer mnenja, da je edina možnost, spraviti vojno s sveta v svetovni revoluciji, svojo ponudbo, da se udeleži pri Kellogovem paktu, pa smatra za poskusni kamen za resnične namere držav, ki

vabijo h Kellogovemu paktu. Če bi bila ponudba Rusov odklonjena, bi bilo dokazano rusko mnenje, da Kellogov paket služi samo za to, da se ustvari fronta proti sovetom.

v Pariz, 6. avg. (Tel. »Slov.«) V diplomatskih krogih in v tisku se Čičerinov protest proti temu, da Rusija ni bila povabljena k podpisu Kellogovega pakta, smatra samo za manevar za njegovo politično agitacijo, da na eni strani prevrne težko doseženi sporazum med državami, na drugi strani pa, da Rusiji in njenim prijateljem slika pretvezo, zakaj se je obotavljal obsoditi vojno kot sredstvo nacionalne politike.

Socijalistični kongres

v Bruselj, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Danes je bil tu odprt kongres delavske socijalistične internacionale pod predsedstvom bivšega zunanjega ministra Vanderveldeja. V svojem otvoritvenem govoru je Vandervelde zagovarjal socijalistično stališče glede razorožitve, opozarjal na vojno nevarnost in na kritične razmere v Evropi, grajal Ženevo, razvijal mirovni program in razvoj socijalizma, zahteval anulacijo vojnih dolgov, razorožitev vseh držav, se dotaknil kolonialnega problema ter najostreje obsodil komuniste kot izdajalce delavstva.

Novo aretacije radi Škocjana.

e Postojna, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Aretacije v zvezi z umorom v Škocjanu se nadaljujejo. Danes je bil aretiran na vse zgodaj akademik Šturm, ker je prisostvoval škocjanskemu procesu. Šturm je vpisan na tehniki v Brnu in je znan kot pristaš krščanskosocialnih načel. Nadalje so bili aretirani dr. Ptorata, zdravnik iz Trsta, Viktor Kljuder, urednik »Edinosti« in dva akademika bratranca Dekarja iz Sežane.

Spezzia je le zletela v zrak

v Zürich, 6. avg. (Tel. »Slov.«) »Corriere della Ticino« poroča v nasprotju z italijanskimi uradnimi vestmi glede eksplozije v Spezzii, da je v tamošnjem pristanišču več poslopij zletelo v zrak, da se je v mestu hitro razširil silen požar in da je število mrtvih zelo veliko. Vlada je prepovedala objavljanje podrobnosti.

Demonstracije v Parizu. Danes so se vršile kot spomin na dneve 1. 1914. velike komunistične demonstracije, ob katerih je bilo 98 tujcev aretiranih ter mnogo voditeljev komunistov-domačinov, med njimi glavni urednik »Humanite«.

V Ptuj, dne 4. avgusta 1928.

Spanija se vrne v Zenevo

v Berlin, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Akcija, katero so podvzele velesile Anglija, Nemčija in Francija, da se Spanija vrne v Društvo narodov, je v toliko napredovala, da se danes že lahko govori o vstopu Spanije kot gotovem dejstvu. Pogajanja se vrše le še radi nekaterih pogojev.

Požar v Komnu.

e Trst, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Včeraj okoli polnoči je v seniku Alojzija Turka v Komnu nastal požar. Ker se nahaja senik poleg zaloge nafte, ki služi za pogon elektrarne in ker je v vasi veliko pomanjkanje vode, je bila nevarnost, da se ogenj razširi na vso vas. Ogenj se je lotil zaloge nafte. Kmetom pa se je posrečilo, zvaliti sode na plan. Končno so okrog 3 zjutraj prispeli ognjegasci iz Trsta. Takrat pa je bil ogenj že pogasjen. Škoda znaša okrog 30.000 lir.

e Trst, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Davi okrog 6 je pričelo močno deževati. Dež je zajel vso deželo. Ozračje se je močno ohladilo.

Drobne vesti

Nemci se združujejo. Češkoslovaški Nemci so ustanovili iz nemške obrtne in nemške demokratske stranke skupno politično zasednico, katere naloga je podpirati tisto orijentacijo češkoslovaških Nemcev, ki je za pozitivno delo na državni. S tem bodo dobili nemški vladni aktivisti novo oporo zoper nemške nacionalce, ki sodelovanje v vladi odklanjajo.

Padanje rojstev v Italiji. Kljub vsemu prizadevanju vlade število rojstev v Italiji stalno pada. Po zadnjih statističnih podatkih je letošnji padec za dva odstotka večji od lanskega. Napram letu 1913. je število padlo za 25.000, in to kljub temu, da je izseljevanje prenehalo, država se pa po vojni povečala. Chamberlain ozdravel. Zdravstveno stanje Chamberlaina se je obrnilo na bolje.

Kakor izve Vaš dopisnik, se bo francosko-angleški dogovor o vojnih silah obeh držav objavil še pred podpisom Kellogovega pakta.

Olimpijske tekme

y Amsterdam, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Maratonski tek: I. El Quafi, Alžir 2 : 32 : 57. II. Plaza, Nemčija, III. Martelin, Finska, IV. Yamada, Japonska, V. Joe Ray, Amerika. Jugoslov. Zika je v maratonskem teku došel kot 33. v času 2 : 52 : 01 za Tarrasom — Mehika.

4 × 100 moški štafet: I. Amerika 41, II. Nemčija tri četrt metra zadaj, III. Anglija 4 m zadaj, IV. Francija za širino prs zadaj, V. Svica, VI. Kanada odstopila.

Škok v višino za dame: I. Kanada 1.59, II. Holandska 1.56, III. Amerika 1.56.

Prosto plavanje za dame 400 m: Prvo plavanje: I. Amerika 5 : 58, II. Južna Afrika 6 : 106, III. Anglija. Drugo plavanje: I. Holandija 5 : 54 : 6, II. Amerika 5 : 55, III. Anglija.

Medtek 1500 m moški prosti štafet: Prvi tek: I. Arnborg, Švedska 20 : 42, II. Argentina 21 : 17, III. Kanada 21 : 33 : 4. Drugi tek: I. Amerika 20 : 55 : 4, II. Bruselj, III. Amerika.

Rezultati v vodni žogi: Holand : Švica 11 : 1 (3 : 0), Belgija : Irska 11 : 1 (6 : 0), Malta : Luksemburg 3 : 1 (1 : 1).

V predteku na dvosedehnih kolesih je zmagala Holandska proti Avstriji, Anglija proti Franciji, Nemčija proti Poljski, Leucht, Nürnberg, olimpijski zmagovalci.

Rokoborbe v grško-rimskem stilu: Dosedaj je nedvomna zmaga Leuchta, Nürnberg.

Politična beležnica

K Dr. Šalamunovemu popravku

nimamo nič več dostaviti. Tudi bi nič več ne dostavili, če bi dr. Šalamun »popravil«, da nima pisarne v Ptuj, ampak za kurjo vasjo, da v Ptuj sploh še nikoli ni bil in ne ve, kje je ptujski magistrat, da Dr. Šalamun dalje ne pozna predsednika SDS in ne voditelja tamošnje Orjune, da neki Šalamun, ki je danes vodja SDS in Orjune v Ptuj, ni dobival hrane v franciškanskem samostanu v Mariboru in med političnimi bival vsled protekcije svoje ga strica — duhovnika po raznih župniščih. Tudi če bi nam Dr. Šalamun poslal tak popravek, bi mu ničesar več ne dostavili.

Novosadska vremenska napoved: Temperatura se bo povsod nekoliko znižala. Severozapadni in severni vetrovi. Povsod bo nekoliko lahkega dežja.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Najprej še povečini oblačno, sem in tja z dežjem in hladno, potem od zahoda vedno boljše vreme.

Južne Alpe: Povečini oblačno, deževno in hladno.

„Ustreliti tudi dr. Korošca“

»Ni res, da bi bil jaz dr. Franjo Šalamun, odvetnik v Ptuj na javnem trgu pred magistratom izjavil: »Sedaj bi bilo treba ustreliti Vukičevića in dr. Korošca!«. Ni res, da sem to mirno izrekel in tudi drugič potrdil, marveč je nasprotno res, da tega nisem nikdar rekel.

V Ptuj, dne 4. avgusta 1928.

Dr. Franjo Šalamun.

Svet v slikah

Chamberlain, angleški zunanji minister, ki je težko oboel na pljučnici.

Zbliževanje med Nemčijo in Francijo. Nedavno so poročali listi, da je prispel k podpisu protivojnega pakta v Pariz med drugim tudi Stresemann osebno, a 2. t. m. je obiskal razstavo »Pressa« v Kölnu. Francoski prosvetni minister Heriot (srednji na zgornji sliki).

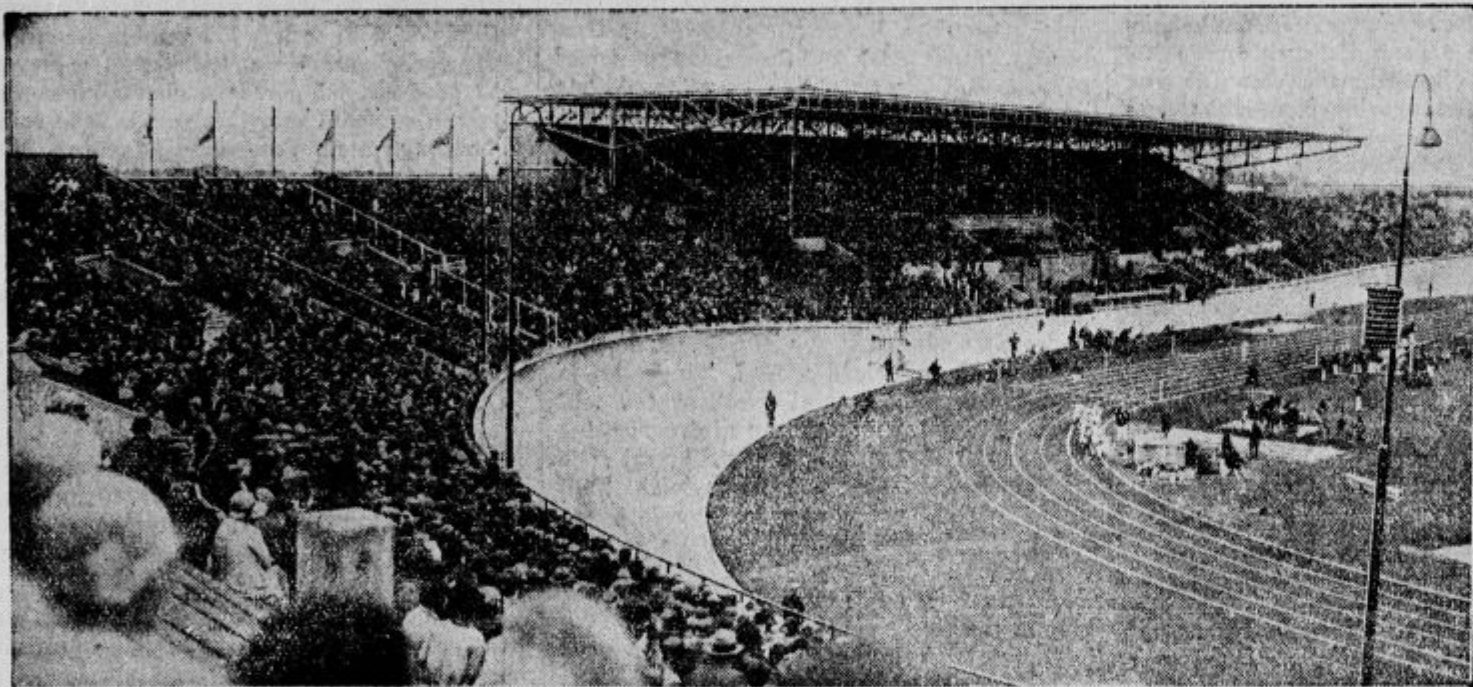
Prof. Karolus, znameniti fizik iz Lipskega, ki je baje rešil problem gledanja na daljavo s pomočjo radija.

Nemška ekspedicija, ki se je podala pred kratkim pod vodstvom prof. L. Trobeniusa v Afriko v svrhu znanstvenih raziskovanj.

Gasilce v Los Angelesu (Amerika) so pred kratkim opremlili s posebnimi kisikovimi aparati, da se morejo potapljati in tako reševati tudi utopljence.

Pogled na tribune amsterdamskega stadiona ob priliki sedanjih olimpijskih iger.

Amerikanec King, ki je odnesel na olimp. igrah prvo mesto v skoku na višino (1.94 m).

Tony Révillon:

Nevihita

Gospa Baudoin je bogata posestnica. Kot vdova je ostala s sinom edincem in je mislila oženiti sina z bogato dedinjo, da bi na tak način še povečala hišo. Na nesrečo pa se je Ludvik Baudoin zaljubil v hčer nekega revnega ribiča, ki ni imel niti ene ladje in sklenil, da jo poroči. Vdova ni hotela na to pristati. On se je držal dobro. Trmasti so tam v Normandiji.

Bitka se je vršila eno leto, na koncu pa je mati končala: »Poroči se, če se hočeš, toda jaz ne bom videla nikoli tvoje žene in ti ne boš dobil od mene niti krajcarja, dokler bom jaz živa.«

»Kakor hočete,« je dejal Ludvik.

In poročila sta se.

Pet let je preteklo. Živela sta v bedi. Ludvik je hodil lovit ribe s tantom. Toda ljubezen je premagala vse in nista se pritoževala in se nista nikoli obrnila na gospo Baudoin. Kadar so se ob nedeljah po maši srečali, sta jo pozdravila, ker je bila pač to njuna dolžnost. Niso se obiskovali, ne pisali, sploh ni bilo med njimi nikakršnih odnosov. Nič razen pozdrava, s katerim sta mlada pozdravila, na katerega pa starka ni odgovorila.

Toda nekega dne je divjala nevihta, da je morje tulilo in so se tresle hiše ob obrežju.

Gospa Baudoin je živela sama z dekle Anico. Anica je sklenila roke in rekla:

»Hm, kakšna je ta gospa! Dosti ljudi mora sedaj biti, ki se tresejo!«

»Kakšni ljudje?« je rekla vdova in hodila semintja in se dotaknila sedaj tega, sedaj onega, samo da se ni zdelo, da drži križem roke.

»Vendar starši tistih, ki so na morju!«

Gospa Baudoin se je ustavila.

»Kar prenehaj!« je rekla suho.

Vzela je nekaj šivanja v roke. Ker je bilo temno, je šla sedet k oknu.

Anica je naslanjala obraz k šipam in gledala na ulico. Ker ji je prepevala govoriti, je govorila semtertje kaj v presledkih: »O, dimnik gospoda Bertrauda bo pal vsak čas!« ... Tamle gre pa gospod Chardon proti morju. Tudi Peter Guichard, Denis Geoffroy in Goiranova Magda hiti! ... No, zdaj sem pa res radovedna, kaj se je zgodilo tam spodaj!«

»Klepetulja!« je zagodrnjala vdova.

Gospa Baudoin je spravila delo in začela zopet korakati po sobi. Slišalo se je šumenje in divje piskanje nevihte, od časa do časa krike, škripanje železja in loputanje odtrganih žaluzij, ki so butala ob zid. Ocean je postal strašen.

Vdova se je postavila tik ob služkinjo

»Ker si ravno tako radovedna, se obuj in napravi kot drugi: poizvedi za novice!«

Anica je bila v trenotku napravljena.

Ko je hotela skozi vrata, je dejala gospa Baudoin:

»Pa se vrni, da mi boš povedala, kaj je!«

In starka je povzela zopet korake po sobi. Korakala je z enega konca na drugega s prekrižanimi rokama, s stisnjenima ustnicama in med hojo opazovala, kakor je imela navado, vsak predmet.

Deset minut je preteklo:

»O, ta Ana, kar noče je biti!«

Burja je pritisnila z dvojno silo, da se je slišalo le njeno bučanje. Hipoma obstane oko gospe Baudoin, uprto v kot sobe, kjer je stala majhna otročja posteljica. V teh hišah hranijo vse in pustijo vse na svojem mestu. Ta posteljica je bila posteljica njenega sina, njenega sina, ki je bil na morju.

Že eno uro je mislila nanj. Toda mislila je vedno le na odraslega Ludvika, ribiča pri petindvajsetih letih, korenjaka, ki ji je bil rekel: Kakor hočete, ko mu je branila ženitev, a se je kljub temu oženil.

Sedaj pa se je zasanjala v otroka, v njegove plave laske, v tista debela lička in v modre oči. Spomnila se je njegovih prvih besedi, njegovega smeha in svojih načrtov, ki jih je bila napravila ob njegovi zibelki.

Čeprav ste iz dežele Caux, čeprav bogati,

trmasti, čeprav imate srce iz kamna, tako stvari vas pa le ganejo, kadar tuli burja...

»O, ta Ančka, še sedaj je ni!« ...

Snela je plašč s kljuke in odšla. Cim se je obrnila na ulici, jo je ustavila množica ljudi, ki je obkroževala dva ali tri ribiče s premočenimi oblekami in z blatnimi čevlji. Roke in obrazi so jim bili okrvavljeni. Naglo se je ustavila in vprašala hripavo:

»Ali so prišli?«

Eden iz množice je ošinil s pogledom druge in je dejal:

»Seveda.«

Nadaljevala je svojo pot naprej. Tedaj se je eden izmed mornarjev izločil iz grupe in tekel za njo:

»Gospa Baudoin, gospa Baudoin, kam pa greste sedaj?«

»Doli,« in je pokazala na morje.

Mornar pa jo je ustavil s svojim plaščem:

»Kaj vam bo to pomagalo? Neurje je.

Vrnite se! Saj smo se mi vsi vrnili, mar ne?«

»Pogledala ga je ostro v oči:

»Vsi?«

»Menda ja!«

»Prisezite!«

Mornar se je zmedel:

»Vendar, gospa, tisti, ki niso vajeni, so pa gotovo šli v Yport ali v Fecamp, kdo bi to vedel?«

Ona se je oprostila in hotela oditi. Zopet

Kaj je novega

KOLEDAR.

Torek, 7. avgusta. Kajetan. — 220. dan v letu.

ZGODOVINSKI DNEVI.

7. avgusta: 1878. so avstrijske čete zasledile Jajce. — 1848. je umrl kemik J. J. b. v. Berzelin. — 1914. je Črna gora napovedala Avstriji vojno. — 1897. se je v Celju otvoril Narodni dom. — 1910. so v Klanjcu v Hrvatskem Zagorju odkrili spomenik Mihanoviču, pesniku himne »Lijepa naša domovino«. — V avgustu 1550. sta bili tiskani prvi slovenski knjigi: Trubarjev Abecednik in Katekizem.

★ **Razpis učnega mesta** za nemščino v zvezi z italijanščino ali francoščino na drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani. Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani razpisujemo učno mesto za nemščino v zvezi z italijanščino ali francoščino z nastopom v šolskem letu 1928-29. Za mesto se jemljejo v poštev kandidati z diplomskim izpitom filozofske fakultete. Prošnje opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu, vložijo pa najkasneje do 12. avgusta t. l. pri ravnateljstvu drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani. — V Ljubljani, dne 3. avgusta 1928. — Veliki župan ljubljanske oblasti: dr. Vodopivec s. r.

★ **Ogledi in premovanja goveje živine v mariborski oblasti.** Oblastni odbor se je odločil prirediti goveja premovanja po sodnih okrajih. Letos pridejo na vrsto sledeči sodni okraji: 1. Za marjedvorsko in pincgavsko pasmo dne 4. septembra v Mariboru, za marjedvorsko pasmo dne 15. septembra pri Sv. Lenartu in dne 18. septembra v Sošanju. — 2. Za pomursko pasmo dne 12. septembra v Smarju in dne 13. septembra v Kozjem. — 3. Za sinodolsko pasmo dne 6. septembra v Murski soboti in dne 20. septembra v Čakovcu. — Kmetovalci se vabijo, da si razstavljeno živino v velikem številu ogledajo. Take prireditve so poučne in dajejo sliko o stanju živinoreje in dajejo pobudo za izboljšanje iste.

★ **Član Prpičeve tolpe obsojen na smrt.** V soboto ob 12.15 popoldne je zagrebško sodišče izreklo smrtno obsodbo nad Ante Jeliničem, ker je bil od vse Prpičeve tolpe ujet nazadnje. Obsodbo je prečital predsednik senata Bačac. Jeliniča so pripeljali v dvorano pod močno eskorto. Ante Jelinič je bil radi petih roparskih napadov in enega roparskega umora obsojen po čl. 36. kaz. zakona na smrt na vislicah. Po razglasitvi obsodbe je Jelinič

mirno izjavil: »Vi gospodje sodniki ste me obsodili na smrt, upam pa, da me bo kralj pomilostil.« Nato so prečitali razloge obsodbe, kar je trajalo zelo dolgo.

★ **Lobanjo razbil zetu v prepiru.** Že dalj časa sta se kmetu Jože Jerkan in njegov zet Jure Crnac v vasi Hrvacih pri Splitu nahajala v hudem prepiru. Pred kratkim pa se je zdelo, da sta se nekoliko pomirila, toda pred dnevi so našli Crnca nezvestnega z razbito glavo. Prepeljan je bil v bolnico v Splitu.

★ **Grozen samoumor zagrebškega trgovca.** V nedeljo zjutraj si je vzel na grozen način življenje trgovec z antikvitetami in sodni izvedenec za umetnine Artur Bertič v svojem stanovanju v Berislavičevi ulici. Zaklenil se je v svojo sobo in si zabodel hkrati z obema rokama dva noža v levo in desno stran trebuha. Ker so njegovi svojci opazili, da ga ni zjutraj dalj časa iz sobe, so poklicali ključavničarja, ki je sobo odprl. Nudil se jim je strahovit prizor: Bertič je ležal z dvema globokima ranama na trebuhu v veliki luži krvi. Vzrok, zakaj si je Bertič vzel življenje, ni znan. Bil je premožen mož, vendar pa se je vedno bal finančnega poloma in je najbrže radi te bojazni storil strahovito dejanje.

★ **Pečnatostletna pustolovka umorila očima in njegovo hčer.** V Kifinem selu pri Mostarju so našli pred dnevi mrtvega kmeta Alijo Moro in njegovo hčer Fatimo. Oblasti so sedaj prijele zločinca v osebi 15letne Murte, pastorko Alije More. Murta je po smrti svoje matere, Alijine žene, služila nekaj časa v Mostarju pri raznih muslimanskih družinah, vendar pa je službe zelo menjala in je policiji v Mostarju znana radi mnogih tatvin. Murta je priznala, da je umorila očima in njegovo hčer Fatimo, storila pa je to le iz maščevanja, kajti pri velikem bogastvu, ki ga je imel njen oče, se je morala ona potikati po tujih hišah. Mlado morilko so prepeljali v zapore v Nevesinju.

★ **Nova telefonska govorilnica.** Pri pošttem in brzojavnem uradu v Leskovcu pri Krškem se je otvorila dne 1. t. m. javna telefonska govorilnica za splošen promet.

★ **Malinovce pristni dobile na tehtnico v drogeriji A. Kane sinova, Zidovska ulica.**

★ **Hmeljarstvo, prva slovenska knjiga te stroke,** del prof. Sadarja, izide v kratkem v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Opozarjamo podjetja in denarne zavode, ki žele v knjigi inserirati, da se javijo čimprej za cenik.

★ **Grozdnji in sadni sok se more dobiti odslej v vsaki množini pri »Brezalkoholni produkciji«** v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Meša se z vodo kakor malinovec. Tak sok lahko prodajajo vse gostilne, ga lahko jemljejo seboj turisti in potniki, ki ga poljubno mešajo z vodo. Pričakovati je, da se bodo taki sokovi zelo priljubili, posebno, ker cena ni višja od cene malinovcu.

★ **Pri tolišči, protinu in sladkosečnosti** izboljša naravna »Franz-Josef«-grenica delovanje želodca in črevesa ter vztrajno pospešuje prebavo. Zdravniki za prebavo izjavljajo, da so s »Franz-Josef«-vodo dosegli sijajne uspehe. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Krasna izbira bluz, otroških oblek po nizki cenli.** Kristoflič-Bučar, Stari trg 9.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Bohinc na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

○ **Orel St. Peter — Ljubljana.** Pogreba br. Cudermana, ki bo v sredo ob pol 3, naj se udeležijo čimveč bratov v kroju. Zbirališče do 2 v Sentepterski prosveti. — Predsednik.

○ **Samoumor.** Včeraj ponoči je posestnik Franc Rojina obvestil policijsko stražnico v Šiški, da se je na vrtu hiše št. 59 v Zgornji Šiški nekdo obesil. Ugotovili so, da je to 27letni čevljarški pomočnik Anton Duh, doma iz Dragovic pri Ptuj. Bil je že mrtev. Na lice mesta je prišla policijska komisija, ki sta jo tvorila zdravnik dr. Avramovič in uradnik g. Ljubič. Pri Duhu so našli dozo, listino in neke listine. Vzrok samoumora je najbrže v bedi. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

○ **Nepošten voznik.** V petek je prevažal 43letni Blaž Štefan pohištvo gospe Antonije Brodnik, ki se je selila iz Starega trga št. 20 na Sv. Petra nasip 41. V trenutku ko se je gospa odstranila iz sobe, je Blaž uporabil priliko in izmaknil 3200 Din gotovine ter pobegnil. Za denar si je kupil v trgovini Koser na Starem trgu novo obleko, perilo, srajco in klobuk, v sosednji trgovini pa čevlje. Za ostali denar pa je v petek in v soboto popilaval, dokler ga niso aretirali. Pri njem so našli samo še kakih 200 Din. Blaž noče priznati tatvine ter trdi, da jo je pred tremi dnevi prinesel iz Trsta. Toda s pričami mu je policija dokazala, da jo je kupil pri Koserju za ukradeni denar. Mož bo moral v luknjo.

○ **Mestna zastavljavnica naznanja,** da se vrši tomesečna dražba v decembru 1927 zastavljenih predmetov v četrtek 9. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

Strahovit požar v Gor. Jezeru pri Cerknici

Vsa vas pogorela v nekaj minutah. — Milijonska škoda. — Obupni prizori pri gašenju požara in reševanju imetja. — Žalostna usoda družin.

Cerknica, 6. avgusta. (Izvirno tel. poročilo »Slovenca«.) Idilično vasico Gorenje Jezero pri Cerkniškem jezeru, v sredi pota med dvema slikovitima dolinama, cerkniško in loško, je v nedeljo popoldne zadela velika požarna katastrofa, ki je vasa uničila.

Včeraj, v nedeljo ob 5 popoldne je nastal sredi vasi požar. Goreti je začelo najprej pri »Tomaževih«, kjer se je blizu hiše vnela kopica sena. Južni veter, ki je vlekel od bližnjega Javornika, je ogenj takoj z vso hitrico razširil, tako, da je bila cela vas tekom desetih minut v ognju. Gorečo slamo je veter nosil celo v več ur oddaljene Bloke. Tomaževa hiša stoji sredi vasi in se je požar torej lahko mogel razširiti na celo vas. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je bila zelo opečena 17letna deklica Rezi Mauko, ko so jo reševali iz goreče hiše. Prepeljali so jo takoj v sosednjo vas Goričice k njenim sorodnikom, kjer so ji nudili prvo pomoč. Ožgani so še drugi, ki so pri gašenju požara pomagali, med temi več gasilcev in en član finančne kontrole iz Cerknice. Ogenj je, kakor že rečeno, objel takoj vso vas in je bila popolnoma izključena pomoč in rešitev. Pogorelo je dobesedno vse, tudi sadno drevje po vrtovih, ki je kazalo obilno sad. Ponikvarjevi družini je pogorelo 10.000 Din v bankovcih, ki so se nahajali v omari. Nesreča je tem hušja, ker so ravno prejšnji dan, v soboto popoldne pokopali očeta in hišnega gospodarja, posestnika Jakoba Ponikvarja.

Vaš poročevalec je imel priliko, ko se je peljal na kraj nesreče, razgovarjati se s Ponikvarjevim sinom. Ta se je danes v ponedeljek peljal ravno na desetdnevni dopust, ki ga je dobil, ker je prejel od doma brzojavko o očetovi smrti. Vest o hudi nesreči v Gornjem Jezeru je dobil šele, ko je prispel v Ljubljano, kjer se je sestal na kolodvoru s svojim znancom Jožetom Antonom iz Lipse. Vest o požaru je sina tembolj težko prizadela, ker mu je od domačih ostala doma samo mati. Dva brata sta že dalj časa v Ameriki, eden je v Kanadi, sestre pa so poročene in od doma. Če vojaške oblasti ne bodo sinu Rudolfu, ki služi šele štiri mesece v Prištini, spregledale roka, ki ga ima še za odslužiti, bo hiša sploh brez delavne roke, kajti mati je stara že 64 let.

K gašenju požara so v nedeljo popoldne najprej prihiteli gasilci iz Lirovnice pod poveljstvom načelnika Remžgarja. Malo kasneje so dospeli gasilci iz Loža, Starega trga, Cerknice, Dolenjega Jezera, Dolenje vasi in Grahovega. Toda tedaj je bilo za vsako pomoč že prepozno. Razširjajo se govorice, da sta zgorela tudi dva otroka, vendar to še ni mogoče ugotoviti, če to odgovarja resnici. Večini posestnikov je zgorelo po več mladih prašičkov, ki jih tu rede za prodajo. Eden izmed tamkajšnjih posestnikov je hitel v hlev takoj, ko je zapazil požar, da bi rešil živino, kolikor je ni bilo na paš. Posrečilo se mu je odvzeti vole in konje in jih spustiti iz hleva, ko je hotel odnesti iz svinjaka še mlade prašičke in jih je naložil v škafo, mu je, ko je hitel skozi plamen, začel goreti škafo v roki s prašički vred. Preostalo mu ni drugega, kot da je vrgel škafo proč, da je rešil vsaj sebe iz plamenov, ki so objeli ves svinjak. Tudi druge živine je precej zgorelo. Zgorelo je vse žito in vsi poljski pridelki, kolikor še niso pospravljeni.

Grozen pogled se je nudil, ko se je vžgala hiša in trgovina trgovca Ivana Šepca, kateremu je zgorela vsa zaloga blaga, kolikor jo je imel. K temu uničenju vsega blaga je mnogo pripomogel petrolej, ki se je vnel v vseh sodih, in plamen se je s čudovito hitrico povzpela iz sodov pod nebo.

Maribor

□ **Likof.** V soboto popoldne so obhajali zidari, zaposleni pri gradnji dvonadstropne stanovanjske hiše za šoferje v Kacijanerjevi ulici ter delavske kolonije v Magdalenskem predmestju, običajno slavlje likofa. Ob štirih popoldne so se pripeljali k zgradbi šoferske stanovanjske hiše nekateri občinski svetniki, zastopniki mestnega gradbenega urada in mestnega fizikata, z g. županom dr. Juvanom na čelu, ki je ob tej priliki imel na zbrane delavce primeren nagovor. Nato so si obč. svetniki in ostali gostje ogledali imponentna meljska kanalizacijska dela v bližini. Omenjeni kanal, ki bo po njem odtekal Počkovski potok v Dravo, meri 800 m, visok je 2,00 m, širok pa 2,70 m. Končičan bi z lahkoto vozil skozi. Mariborčanom pa, ki se dosti znajo in z velikimi mukami prenašajo vročino pasjih dni, bi pripočitali, da se zatečejo pod varstvo imponentnega kanala, ki je največje te vrste v naši državi. Ob petih pa so se pripeljali g. župan, obč. svetniki in drugi povabljeni gostje v delavsko kolonijo, kjer je bilo zbranih 360 delavcev. Pozdravni govor je imel najprej zastopnik delavcev, nato zastopnik stavbenikov g. inž. Jelenc. Odgovoril je g. župan dr. Juvan, ki je naglašal veliki socialni pomen gradnje teh delavskih hiš. Nato se je vršil ogled kolonije. Z velikim zadoščenjem moramo omeniti, da se ni v času gradnje pripetila nobena večja nesreča. Delavci se rekrutirajo predvsem iz okoliških občin, prav veliko pa jih je iz Prekmurja. In celo nekaj tehnikov pomaga pri delu, da si preko poštnice nekaj zaslužijo. No v soboto pa so imeli praznik — vsak delavec je dobil liter piva, štruco kruha in klobaso. In dobre volje so bili, pa šale so tudi zblijali seveda. So pa tudi delali zadnje dni 12 ur dnevno do čisto prostovoljno, samo da so bile hišice

Skupaj je pogorelo 26 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Ostalo je v celi vasi samo 7 hiš. Škoda gre v težke milijone. Vsa poslopja so bila trdna in se lahko cenijo na 1 milijon kron vsako. Na ta način bi znašala samo škoda na hišah in poslopih okrog 5 milijonov dinarjev. Celotna škoda pa je še dosti večja. Zgoreli so vsi gospodarski in drugi stroji. Vsi posestniki so bili zavarovani, vendar pa za dosti manjše vsote.

Vas Gorenje Jezero spada v občino Stari trg pri Ložu. Vas se nahaja tik državne meje. Najbližja železniška postaja je Rakek, od katere je oddaljena kake 2 in pol ure pešhoje. V Gornjem Jezeru je že pred leti izbruhnil požar, le v malo manjšem obsegu, kot je bil sedanj. V spominu je še slična katastrofa, ki je pred leti uničila bližnjo vas Martinjak. In ljudje vedo tudi povedati o številnih požarih, ki so nastali še po ostali okolici.

Tik pred zaključkom lista smo prejeli iz kraja nesreče od našega poročevalca še te podrobnosti:

Ostale so hiše št. 16 in 17 ter hiše Špikerjeva, Zogarjeva, Gorenjega Urha (rojstna hiša Matja Škerbca, župnika in Tržiču), Spodnjega Urha, Možanova, Pangretova, Oštrjave, stara in nova šola, cerkev in Erjavčeva kajza.

Domačini so sedaj večinoma brez strehe in so se nastanili, kolikor je to mogoče, v cerkvi ter v stari in novi šoli. V cerkvi prebivajo tri družine, v šoli osem, ostali so se razdelili po okoliških vaseh, kjer imajo sorodnike.

V teku današnjega dne si je ogledal pogorišče g. okrajni glavar Poklukar iz Logatca. Za jutri je napovedana uradna komisija, ki bo natančno ugotovila višino škode. Vaščani so bili povečini zavarovani pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki je že danes poslala semkaj dva svoja zastopnika. Domačini s polnim upanjem pričakujejo, da se jim bo vsaj del odškodnine takoj izplačal. Zavarovani so za zelo majhne vsote.

Pogled na pogorišče je strašen. Ponekod se še sedaj kadi iz posameznih stavb, kjer tli in gori naprej. V posameznih stavbah se vidijo napol pečeni prešički in kokoši. Na neki verigi visi zgorel pes. Videti je tudi ostalo perjad napol pečeno. Zidovje je istofako popolnoma uničeno, ker je v teku noči, ko je bilo zidovje še razbeljeno, pričel padati dež. Tako je zidovje razpadlo. Po pogorišču je videti ostanke poljskega orodja, strojev, vozov, hišnih posod in drugo. Pri trgovcu Šepju še sedaj gori v šrambi moka. Pretila je nevarnost gasilcem od gorečega olja in petroleja. Pogoreli so sadni vrtovi, iz zemlje štrle samo debla, vejevja ni. Pečeno sadje leži na tleh. Domačini so imeli skoro vso pšenico spravljeno s polja. Nameravali so jo ta teden mlati. Mavka o Tereziju odpeljali jutri v bolnico, ker je močno opečena. Nadalje so opečeni vaški načelnik, po domače Tomaž ter njegova oče in mati.

Nekemu posestniku, ki je hotel v razburjenosti rešiti denar, ki ga je imel spravljenega v neki omari, se je pripetilo, da je denar položil na mizo. Iz omare je hotel vzeti še neko drugo stvar, med tem pa je denar na mizi zgorel v skupni vsoti 8000 Din. Drugod se je v razburjenosti ljudem pripetilo več podobnih nezgod, tako da je razen tistega, kar so imeli ljudje na sebi, vse uničeno.

Brzojavno so obveščene oblasti, veliki župan, okrajno glavarstvo, oblastna skupščina, oblastni odbor, Jugoslovanski klub. Ljudstvo z zaupanjem gleda v svoje nadrejene oblasti in pričakuje pomoči v svojem obupnem položaju.

čimprej pod streho in da so v soboto lahko obhajali — likof.

□ **Smrtna kosa.** Umrli sta: Stibler Angela, zasebnica, stara 48 let. Pokojnica je umrla v Gradcu, kjer se je zdravila, in je bila včeraj pripeljana v Maribor. Pogreb danes ob 17. uri. — Rebrnik Stefa, stara 16 let, železničarjeva hčerka. Pogreb danes ob 18. uri iz bolnice.

□ **Starša-samomorila.** V Dravo je skočila zasebnica Marija Schuderl, stara 78 let, in pri tem utonila. Vzrok neznan.

□ **Poizkus z raketnim letalom** je naredil v soboto zvečer ob 9. uri pri »Treh ribnikih« Mariborčan Pepi Halbwid, slušatelj znamenite polithe-nike Kyffhäuser v Frankenhauenu. Mlad tehniki, sin uglednega restavraterja Andreja Halwidla, je model enokrilnega raketnega letala sam konstruiral. Poizkus se je posrečil. Pri vžigu prve rakete je letalo sfrčalo 27 m visoko, nato pa se je zasukalo ter padlo v ribnik. Poizkus z letom tega raketnega letala je naravno zbudil veliko zanimanje med Mariborčani, ki so ob tej priliki pohiteli v velikel številu k trem ribnikom. To je prvi poizkus te vrste v naši državi, doslej so se izvršili ti poizkusi na Dunaju, v Magdeburgu, Rthnu in Frankenhauenu.

□ **Poroke.** Pretekli teden so se poročili: Josip Ledinešek, pek in Marija Voglarjeva, natačarica; France Kotnik, čevljar in Alojzija Muršec, služkinja; Maksimilijan Friser, knjigovodja in Pavla Grossova, varuška; Janko Verlič, pomočnik kotlar in Ana Strapsl, služkinja; Stanislav Tušek, železničar in Zofija Legiša, šivilja; Radoslav Perovnik, komisar finančne kontrole in Rozalija Gosakova, učiteljica; Alfred Kralj, zasebni uradnik in Danica Cingerlova, zasebna uradnica, ter Avgustin Kopriva, šolski upravitelj, z Ano Cajnarjevo, učiteljico.

Telefunken
radio je
najboljši

jo je ustavil. Tačas se je vračala po ulici Anica, vsa razburjena.

»Ne, ne!« je vpila, ko je zagledala svojo gospodinjjo, »ne, gospa, nikar ne pojdite tja!«

Starka se je začela tresti. Njen zagorel obraz je postal blede, oči so se zaprle in oprla se je na dekle, da ni padla.

»Moj greh je to, jaz sem kriva!« je ponavljala, med tem pa so ji škplepetali zobje. Hoteli so jo peljati v bližnjo hišo, toda ni hotela.

»Anica, hočem jih videti!«

In obe sta se napotili proti hiši, kjer je stanoval Ludvik Baudoin. Anica je odprla in gospa je vstopila. Notranjost je bila taka kot je običajna pri ribičih. Pred veliko posteljo so bili spuščeni modri zastori, med dvema posteljicama pa je bila zibelka.

Mlada žena je sedela z detetom na kolenih. Ob strani sta se držala za njen predpasnik dva otročiča vsa preplašena. Nemir je še podvojil njeno bolno bledico. Ker ni mogla sama iti, je poslala svoje stariše po novice in čakala ga je, toliko da je še dihal in ni zadrževala solza. Ko je zagledala tačso, se je dvignila in zaječala: »Gospa...«

Starka je stopila k nji in rekla:

»Moja hči...«

Potem je vzela otroka v svoje naročje, se spustila na stol in jih začela med ihtenjem objemati. Izbruhnila je v jok:

»Ubogi malčki!... Moj Bog! Moj Bog!«

Hipoma se zasliši klice veselja na ulici. Vrata so se odprla in vstopil je na čelu skupine, ki so jo tvorili starši in prijatelji, korenjak Ludvik.

»Oh, tu je! Tu je!«

V hipu je bilo vse na nogah. Žena se je zagnala proti njemu, otroci so stekli očetu naproti.

Samo gospa Baudoin je ostala nepremična na svojem prostoru liki kip.

Takrat jo je ribič zagledal.

»Odkril se je in se ji približal rekoč:

»— Matič!«

Ta mu je ponudila roko...

(iz francoščine prevel V. B.)

Celje

Lepo priznanje ravnatelju Saneinu. Vodstvo poštinskega glasbenega nadaljevalnega tečaja, ki ga je priredil zagrebški oblastni odbor, je poverilo violinski metodi pouk, ki se vrši na zagrebški glasbeni akademiji, ravnatelju celjske Glasbene matice g. Karlu Saneinu. Gosp. Sanein poučuje v Zagrebu že cele poštinske. Ker ima Zagreb sam v tej stroki lepo število priznanih učiteljev, je poziv g. Saneina pač lepo priznanje slovenskemu glasbenemu pedagogu.

Delavska stanovanjska akcija v okolici Celja. Rok za prijavo za zgradbo stanovanjskih hišic je podaljšan do 19. avgusta 1928, vsled česar se pozivajo vsi oni, ki se nameravajo te akcije udeležiti, da se do tega časa prijavi v občinski pisarni na Bregu med dopoldanskimi uradnimi urami, kjer dobe natančnejša pojasnila.

Zopet žrtve Savinje. V nedeljo 5. t. m. se je kopalo večje število mladine v Savinji pri jezu v Preserjah. Ob četrta na 3. uro popoldne je nenadoma izginil pod vodo Karel Gaber, uslužben pri g. Puncerju v Sp. Gorah pri Braslovcah. Na klicanje v bližini se nahajajočih otrok so prihiteli fantje ter poskušali utopljence, ki je bil že izginil v vodi, rešiti. Šele kasneje došlemu Jožu Brišniku se je posrečilo izvleči Gabra iz 5 m globoke vode. Navzoči zdravnik g. dr. Ludvik je poskusil spraviti utopljence k življenju, a bilo je vse zaman. Gaber se je šel najbrže kopat razgret in ga je zadel v vodi kap.

Dopisi

Jesenice

MOŽ UBIL LJUBIMCA SVOJE ŽENE.

V prelepem našem Vintgarju, kjer vsako srce vzdrhti, ko ugleda toliko prirodne lepote, se je v noči od nedelje na ponedeljek odigrala krvava drama.

Dinar Matevž Slivnik, rodom iz gorjanske župnije, je navadno zahajal v Vintgar v vas k ženi Antona Javha, železniškega tesarja, ki je bil zaposlen na žel. postaji Jesenice. Posebno kadar Javha ni bilo doma, in dogodilo se je, da ga včasih po celih štirinajst dni ni bilo, je bil Slivnik stalen gost v Vintgarju. Javh je za to razmerje vedel in bil Slivniku že dalje časa gorak, ga svaril in mu tudi grozil. A Slivnik se za to ni dosti zmenil ter ostal pri svoji stari navadi. V nedeljo zvečer pa je Javh nepričakovano prišel domov ter na domu dobil imenovanega Slivnika. Vnel se je med njima kratek prepir, v katerem je Javh prizadejal Slivniku štiri globoke rane v trebuh in bližino srca. Poklicali so jeseniškega zdravnika g. dr. Marčiča, ki se je v kratkem času pripeljal z avtom na Dobravo. Ko je preiskal zabodenega Slivnika, je odredil, da ako ga hitro prepeljejo v Ljubljano v bolnico, se bo mogoče še dalo kaj napraviti. Naložili so Slivnika na nosilnico ter ga nesli na Dobravo. Ko so čez polnoč prišli z njim na Dobravo ter čakali, da bo prišel z Jesenic avto, je okoli 3 zjutraj izdihnil, na kar so ga nesli v mrtvašnico dobavškega pokopališča. Obveščena orožniška postaja je takoj poslala dva orožnika, ki sta Javha aretirala ter ga odvedla v zapor.

Tako se je zopet uresničil pregovor: kakršno življenje, taka smrt. Zadnje dejanje te strašne drame, pa se bo vršilo pred porotnim sodiščem.

Kranj

Desetletnica mature. V soboto in nedeljo so obhajali desetletnico mature bivši učenci kranjske gimnazije, ki so maturirali leta 1918. Pri »Petricku« se je vršilo njih slavlje, katerega se je udeležilo 15 sošolcev. V nedeljo pa so ob 10 prisostvovali sv. maši, katero je daroval njih sošolec g. Jagodica. Ogenj. V nedeljo zvečer so opazili pri Besnici ogenj, kjer je gorel kozolec, naložen z žitom. Ogenj je bil baje podtaknjen.

Slov. Konjice

Orlovski dan. Konjiško orlovsko okrožje priredi 12. t. m. svojo javno telovadno produkcijo. Ta dan se bo zbral cvet naše katoliške mladine v tuk. prijaznem trgu. Celokupno bo pokazalo na skupni prireditvi, da goje orlovske vrste poleg duševne tudi telesno kulturo. Spored je sledeč: Zjutraj ob 5 budnica. Ob pol 10 sprejem gostov na kolodvoru, nato sprejem v cerkev. Slovesna sv. maša, pri kateri se bo pela dr. Kimovčeva, in pridiga, ki jo ima g. arhidijakon. Po sv. maši zborovanje v dvorani. Popoldne ob 2 slovesne pete liturgije. Ob 4 javna telovadba, pri kateri nastopijo vsi oddelki s krasnimi vajami; nekaj novega bo šafetni tek za prehodno darilo. Po telovadbi za vse prijatelje orlovstva prosta zabava ob zvokih godbe. Sodeluje godba Krekove mladine iz Maribora. K temu orlovskemu dnevu vabimo vse, ki cenijo našo orlovsko organizacijo! Naj vedo nasprotniki, da ljudstvo simpatizira s krščaško mladino; zato vsi v nedeljo v Konjice!

Nesreča. V petek 3. t. m. je vozil Zidanšek Karel iz Škedenja sode za gostilničarja Domitroviča iz Spitališča. Pri vožnji se je tako ponesrečil, da je prišel pod voz, kjer je dobil smrtno nevarne poškodbe. Ima zlomljeno hrbtenico in še vse polno ran po rokah. Nahaja se v tukajšnji bolnici.

Brežice ob Savi

Poskusni samoumor. V petek 3. t. m. je šel v brivnico J. Holzja zaposlen brivski pomočnik 18-letni Ivan Miklavžina po naročilu iz Brežic v Čateške toplice z brivskim orodjem. Ker ga ni bilo popoldne domov in tudi ne zvečer, so ga začeli iskati. Res ga je občinski stražnik našel sredi pod mostom med Savo in Krko s prerezano žilo na roki. Fanta so takoj spravili v bolnico, kjer je izpovedal, da si je hotel končati življenje »iz obupac«.

Rogaška Slatina

Pogreb ministrskega predsednika Avakumoviča je bil veličasten. Ze pred 11 se je začela zbirati pred cerkvijo Sv. Križa elita gostov, zastopstva uradov in domačinov, odkoder se je imel razviti sprevod. Točno ob 11 je opravil protijerej in patriarhijski svetnik Nikola Trifunović v spremstvu protijereja Ivana Jelčiča in kombiniranega pevskega zbora cerkvene obrede, nakar je pokojniku govoril v slovo v imenu pravnikov in prijateljev predsednik kasacijskega sodišča v pokoj g. Djoka Nestorović iz Belgrade. Nato se je začel pomikati sprevod med sviranjem žalostnih vojaških godbe proti kolodvoru. Za krsto je stopala žalujoča hčerka edinca s šefom generalnega štaba, generalom Petrom Pešićem, ki je ožji sorodnik pokojnikove rodbine. Za njimi so šla zastopstva: sreški poglavar dr. H. Kartin, ravnatelj dr. Šter z uradnim zdraviliščem, župan Sentjura z občinskimi svetniki, učitelstvo, nato v zdravilišču navzoči generali in številni drugi odličnjaki z damami. Na peronu se je krsta postavila na pripravljen katafalk, pred katerim so opravili duhovniški poslednje molitve. Ob zaključku je spregovoril še okrajni glavar in se poslovil od odličnega pokojnika v imenu zadržanega velikega župana mariborske oblasti in kot glavar v imenu domačega ljudstva s slovesnim »Zbogom!«.

Biskup dr. Dominik Premuš je odšel iz Zagreba v priljubljeno mu naše zdravilišče na zdravljenje in ostane tu dalje časa.

Slovenska Krajina

Veliko razburjenje je zavladalo v več občinah ob Muri, ko se je pokazala dne 3. avg. okrog 9 velika zona od ognja. Kdor je bil na cesti, je pač mislil, da gori v domači vasi. V nekaterih občinah so bili celo plat zvona. Požar je bil na Stajerskem, in sicer v Stari vasi. Zgorelo je nekemu posestniku vse gospodarsko poslopje s hišo vred. Škoda je precejšnja, ker mu je zgorelo tudi vse žito.

Izpred sodišča

GOLJUFIV AGENT S SREČKAMI.

Večkrat se je v časopisih že opozarjalo ljudstvo, naj se čuva raznih agentov, katerih je vse več in ki na vse mogoče načine vsiljujejo ljudem različne srečke ter jih zraven nesramno varajo in izrabljajo. Vendar se zdi, da so vsi opomini zaman. Taki agenti ponovno najdejo svojih žrtev. Tako je pred nedavnim prišel agent neke firme, ki razpečava take srečke tudi v Šmartno pod Šmarno goro. Hodil je po hišah in ponujal svoje blago. Ko so mu ljudje povedali, da že imajo srečke od neke druge firme in da tudi redno plačujejo obroke, je začel trditi, da dotične srečke niso nič vredne, pač pa da so njegove dobre in prvovrstne ker da zadene vsaka. Na ta način je preslepil več lahkovernih ženic, da so mu nasedle in mu plačale za srečke znatne vsote. Neka žena mu je celo dala na račun drugega obroka kar celo kokoš, toda močno se je začudila, ko je kljub temu dobila od firme terjatev in opomin za drugi obrok. Možak, ki je na ta način sleparil ljudi, je bil obsojen na 5 dni zapora — tako malo pa zato, ker mu je to prva kazen.

SMREKE JE KRADEL.

Ob robu gozda ima svojo borno kočjo stric Matevž. Skromno preživlja sebe in svojo družino. Pa ga je enkrat premotilo, da je stopil v bližnji gozd ter tam podžagal lepo smreko. Peljal jo je na žago in jo prodal za 50 Din. Ker se je pred sodnijo izgovarjal, da je revež in siromak, je dobil samo 3 dni.

NEPAZLJIV VOZNIK.

Da je Španov Janez iz Udmata fest fant, to stoji. S konji se postavi, da le kaj. Pravi, da so njegovi konji celo bolj pametni, nego on sam. Zato da jih lahko kar brez skrbi pusti, da gredo sami naprej, on pa se zadaj lahko spreha in zgovarja. Tako je bilo tudi zadnjič in tedaj se je izkazalo, da tista primera o pameti ne drži. Konji so se namreč na križiču dveh cest splašili ter tako podrli nekega kolesarja, druge nesreče pa ni bilo. Vendar je Janeza zapisal stražnik, na sodnijo so ga pa povabili, naj se pride za 24 ur odpočit.

Cerkveni vestnik

V uršulinskem samostanu v Ljubljani bodo duhovne vaje za učiteljice od 15. do 19. avgusta. Dosedanje in nove gospodične učiteljice iskreno povabljene.

Poizvedovanja

Izgubila se je 5. t. m. dopoldan srebrna ura z verižico na jezici od gostilne Ramovš in čez most na levo po cesti. Prosim, kdor jo je našel, naj jo odda pri vratarju Jugoslovanske tiskarne proti nagradi.

Sv. Višarje. Oni romar, ki je na sv. Višarjah hranil svoj dežnik v prvi prodajalni na desno, a ga pri odhodu ni dobil, naj sporoči svoj naslov Prosvetni zvezi v Ljubljani. Dežnik je pomotoma vzel drug romar, a ga je potem oddal nadzorstvu romanja.

Spori

Olimpijsko pismo

Amsterdam, 2. avg. 1928.

Doslej so dosegli Amerikanci največ točk v lahki atletiki in sicer 101,5. Njim slede po vrsti: Anglija, Nemčija, Švedska, Kanada, Finska itd. Dames so imele evropske države več sreče in so odnesle tri zmage. Švedska v metanju kopja, Finska v teku na 1500 m in Nemčija v teku dam na 800 m.

Potek tekem: na 400 m se je vršilo 15 predtekov. Ostala sta dva Amerikanca, dva Francoza, dva Kanadčana, Nemeč Buchner. Madjar Barsi in Holandec Broos.

Met kopja:

- I. Landquis (Šved) 66.60 m;
- II. Szepes (Madjar) 63.26 m;
- III. Sunde (Norvežan) 63.97 m.

Finec Pentilla, ki ima svetovni rekord v metanju kopja, je dosegel samo šesto mesto.

Troskok:

- I. Oda (Japonska) 15.21 m;
- II. Casey (Amerika) 15.17 m;
- III. Tuulos (Finska) 15.11 m.

Tek na 1500 m:

- I. Larva (Finska) 3.53.2 min.;
- II. Ladoumeque (Francoz);
- III. Purje (Fince).

Zenski finale na 800 m je pokazal lep boj. Vodila ga je Kanadčanka Thompson. Nato jo je prehitela Švedkinja Gentzel. Takrat je začela Nemečka Radke spurtati in je prav sveža priletela na cilj. Dosegla je zopet nov svetovni rekord v času 2.16.8 min. Tik za njo je bila Japonka Hitomi in kot tretja Švedinja Gentzel. To je bila prva nemeška lahkaatletička zmaga. Radke je jokal v veselju, Hitomi pa se je onemogla zgrudila.

Amsterdam, 3. avg. 1928.

Včeraj je bil razglašen izid tekmovanja v raznih panogah umetnosti. Zmagovalci so prejeli tudi naslov olimpijskega championa. Njihova zmaga se je proslavila kakor zmaga atletov.

A. Arhitektura: I. J. Wils (Nizozemska). Delo: olimpijski stadion v Amsterdamu. II. Mindeal-Rasmussen za plavalni basen v Ollerup (Danska). III. J. Lambert (Francija) za stadion v Versailles.

V načrtu za mestne sportne naprave so bili odlikovani: I. Hensel (Nemčija), za stadion v Nürnbergu. II. J. Lambert (Francija), za stadion v Versailles. III. M. Läger (Nemčija), za mestni park v Hamburgu.

3. Literatura: I. K. Wierzinsky (Poljska): Lanz Olimpijski. II. R. Biding (Nemčija): Reitvorschrift für eine Geliebte. III. J. Welter (Danska): Symphonia Heroica. Ta dela so lirčna.

„Vsi me imajo radi“

pravi razumna Mica.

„Moški so pazljivi in mi prinašajo darove, toda eden me je ugodno iznenadil, ker praktično misli: Prinesel mi je RADION!“

Varuje perilo!

Kot dramatično delo je bilo odlikovano z drugo nagrado ono od Italijana L. de Bosia: Icaro. Prvo in tretjo nagrado ni prejel nikdo.

V aprilu: I. Dr. F. Mező (Madžarska): Zgodovina olimpijskih iger. II. Weiss (Nemčija). III. C. et M. Scharten-Antik (Nizozemska).

C. Glasba: tretjo nagrado je prejel R. Simonsen za delo: Symphonie no. 2, Hellas. Prve in druge nagrade ni nikdo prejel.

D. Slikarstvo: I. Is. Israëls (Nizozemska); II. Mme. L. Knight (Anglija); III. W. Klemen (Nemčija).

Risarska dela: I. J. Jacoby (Luxemburška); II. A. Virot (Francija); III. Skoczylas (Poljska).

E. Plastika: I. P. Landowsky (Francija); II. M. Martin (Švica); III. R. Sintenis (Nemčija).

Prvi dan jadrnanja je bil predvsem za Nizozemce zanimiv. Njihova 8 metrska jadernica je bila takoj ob začetku vodilna. Vodnik je dobro izrabljaj veter, ki je stalno izpreminjal smer.

Rezultat: 1. Holandska, 2. Norveška, 3. Švedska. Z 6 metrsko jadernico je došel prvi na cilj Norvežan. Vodil jo je g. Anker, ne pa norveški princ, kakor so časopisi pričakovali. 2. Švedska, 3. Amerika.

Na 5000 m je startalo 12 tekmecev. Deset Severoevropcejev in dva Amerikanca. Nurmi je vzel v začetku precej hiter tempo in je vodil. Sledil mu je Amerikanec Smith. Ko sta se ta dva odmaknila proti sredini proge, ju je na notranji strani prehitel Ritola. To se je zgodilo ob koncu četrtega kilometra. Ob koncu se je razvil hud boj med Ritolo in Nurmiem, vendar je prvi zmagal v 14.38. Tretje mesto je dosegel Wide.

V prosti rokoborbi so izšli sledeči zmagovalci:

Posebni peresni stas: Makinen (Finska); peresni stas: Morrison (Amerika); lahki stas: Klipp (Estonska); Srednji stas A: Haavisto (Finska); srednji stas B: Kyburz (Švica); polteški stas: Sjoested (Švedska); teški stas: Richthoff (Švedska).

Lahka atletika: Današnji spored je izpolnil večinoma deseterboj. Za enkrat sporočam samo to, da sta v ospredju Finca: Yrjöla in Järvinen.

Finale na 400 m. Po dveh predtekkih so ostali sledeči: Barbutti (Amerika), Bell (Kanada), Storz (Nemčija), Büchner (Nemčija), Rinkel (Anglija) in Philipps (Amerika). Zmagal je Barbutti v dobrem času 47.8. Drugi je Bell in tretji Büchner.

Na 5000 m je startalo 12 tekmecev. Deset Severoevropcejev in dva Amerikanca. Nurmi je vzel v začetku precej hiter tempo in je vodil. Sledil mu je Amerikanec Smith. Ko sta se ta dva odmaknila proti sredini proge, ju je na notranji strani prehitel Ritola. To se je zgodilo ob koncu četrtega kilometra. Ob koncu se je razvil hud boj med Ritolo in Nurmiem, vendar je prvi zmagal v 14.38. Tretje mesto je dosegel Wide.

Gospodarstvo

Živinoreja v l. 1927

Ministrstvo za poljedelstvo je napravilo statistiko stanja živine v naši državi za leto 1927.

Konj je bilo v naši državi 1.210.310; od teh je bilo žrebet pod tremi leti 207.007; kobil nad tremi leti 476.924; žrebec nad tremi leti 23.848; konj starejših nego tri leta 411.913.

Goveje živine je bilo skupaj 8.729.343 glav; od tega odpade na telela pod enim letom 526.136, na junce od dveh let 567.752, na junice in krave nad dvema letoma 1.671.207, na blike starejše od dveh let 73.668 in na volove nad dvema letoma 890.580 glav.

Prešičev smo imeli skupaj 2.769.848; od te vsote je bilo prešičev pod enim letom 1.367.056, mrjascev za plemo 62.128, svinj nad enim letom 656.884, prašičev za pitanje 684.280.

Ovc je bilo 7.735.915, koz pa 1.738.958 glav, oslov 97.509, mežgov 14.865 in 30.980 bivolov. Perutnine je bilo v naši državi 16.279.432, od tega 13.888.973 kokoši, 863.614 rac, 976.977 gosi in 599.868 pur.

Panjev je bilo vseh skupaj 608.120. Če primerjamo podatke glede števila konj s prejšnjimi leti, vidimo, da število od leta do leta raste precej stalno. Tako smo imeli konj:

1. 1921	1.069.310 glav
1. 1922	1.043.528 glav
1. 1923	1.062.893 glav
1. 1924	1.053.875 glav
1. 1925	1.106.142 glav
1. 1926	1.116.338 glav
1. 1927	1.210.310 glav

Pri goveji živini pa je ravno obratno, število pada, le v zadnjem letu zaznamujemo proti l. 1926 mal porast.

Goveje živine smo imeli:

1. 1921	4.960.397 glav
1. 1922	4.058.419 glav
1. 1923	3.869.885 glav
1. 1924	3.784.267 glav
1. 1925	3.768.135 glav
1. 1926	3.706.019 glav
1. 1927	3.729.343 glav

Pri številu prašičev ni toliko sprememb. — Tako je bilo

1. 1921	3.373.041 glav
1. 1922	2.887.020 glav
1. 1923	2.466.723 glav
1. 1924	2.517.935 glav
1. 1925	2.802.355 glav
1. 1926	2.806.182 glav
1. 1927	2.769.848 glav

Število ovc in koz je precej stalno. Podatki zbrani od ministrstva za poljedelstvo glede stanja živine, ki jih tu prinašamo, so cenitve, ki več ali manj odgovarjajo resničnemu stanju, popolnoma zanesljive pa niso, posebno kar se tiče drobnice in perutnine. Da bi mogli napraviti pravilne zaključke o razvoju živinoreje, nam te številke ne zadostujejo.

Železnica Ptuj-Rogatec-Brežice

Odgovoru predsednika železniškega odbora Železnice Ptuj—Rogatec—Brežice, gosp. Mihaela Brenčiča v »Slovenec« št. 158 od 14. julija na moj članek: »Železnica Ptuj—Rogatec—Brežice« v »Slo-

Sveta življenje in vrvenje

Roald Amundsen Z zrakoplovom na severni tečaj

(Konec.)

Osmo poglavje

VRNITEV.

Demontriranje balona. — Razočaranje prebivalcev mesta Nome. — Navdušen sprejem v Zedinjenih državah. — Preko Atlantskega oceana. — Slavnosti v domovini. — Rezultati poleta.

Naslednji dan, ko smo se naspali, začnemo demontrirati balon. Posamezne dele skrbno zavijemo in ko bo plovba otvorjena, jih bomo poslali proti jugu.

Ko smo to delo končali, se peljemo v Nome na motornem čolnu, ki je ležal spravljen v neki lopi. Le z velikim trudom se nam posreči, da ga zvalimo na sani, ter so pomočjo psos spravimo v vodo. Par ur pozneje dospemo v Nome.

Ko sem bil 1. 1906. prišel v to mesto po svoji ekspediciji v severne pokrajine, so me

vtis. Dali smo si namreč narediti obleke v Alaski in naravno, da izgledamo kot rudokopi. Vzeli nismo nikake posebne obleke seboj, kajti pred odhodom so nam ponovno zabičevali, da ne smemo natovoriti na balon niti ene obleke za izmenjavo in tudi ne najmanjše prtljage in smo se tega povelja tudi vestno držali. Koliko je bilo torej naše začudenje, ko smo par trenutkov pred izkrcanjem opazili, da se prikažejo poveljniki Nobile in dva njegovih italijanskih sodrugov na krovu ladje v blestečih se uniformah. Pri tem pogledu mi je zavrela kri, toda obvladal sem se. Čemu pokazati svojo pravično jezo, ko se je bil pollet uspešno končal? Vse drugo je postranska stvar.

Potovanje skozi Zedinjene države se nam zdi kot sanje. Prekocelinska železnica nam da na razpolago poseben vagon s salonom, jedilnico, spalnico in kopalnico. Koliko razkošje za ljudi, ki so ušli severnemu ledovju. Iz življenja postopajevo preidemo naenkrat v knežje življenje. Na vseh velikih postajah nas hoče množica videti. Včasih vas njeno navdušenje prisili, da ostane vlak preko določenega časa, ter da prisostvujemo slavnosti, pri-

Oceansko letalo kapitana Courtneya. Kapitan Courtney (v krogu) je odletel z Azorov proti Novi Fundlandiji, kamor je upal dospeti v 18 urah. Doslej ni poročil o uspehu.

prebivalci navdušeno sprejeli. To pot pa je sprejem zelo hladen. Kot sem že bil povedal, smo imeli prvotno namen pristati v tem kraju in zato so prebivalci napravili velike priprave, da nas sprejmejo. Sedaj pa, ko nismo pristali v tem mestu, nam pokažejo svoje razočaranje s tem, da so nas ignorirali. Tem ljudem ni bilo dopovedati, da je bilo za nas vprašanje življenja ali smrti, da čim prej pristanemo. Bili so ob slavo, ki bi jim jo bil prinesel pristonek zrakoplova v njih mestu in zato so se nam vsi izmikali, izvzemši petih ali šestih starih prijateljev.

V tem mestu ostanemo štiri tedne in čakamo na parobrod, ki nas pripelje proti jugu. Da preženemo dolgčas, preizkušamo stare rudokope za zlato, upajoč, da nam bo morda le sreča mila ali pa delamo izlete na zelo čudnem vozičku. Na ozkotirni železnici, ki je bila zgrajena v svrhe rudokopa, se vozimo v vozičku, na katerega smo pritrdili klopi in pred katerega smo vpregli pse.

12. junija slednjič pride parobrod in 4 dni pozneje zapustimo negostoljubni Nome. 14 dni pozneje pridejo v pristanišče Port-Towsendu zastopniki trgovske zbornice in druge delegacije na krov, da nam čestitajo k uspešemu poletu in ti nam javijo, da so velike slavnosti pripravljene nam na čast. Kmalu se prikaže eno letalo, potem drugo in tretje, potem pa cela eskadrilja. Prišedši do našega parobroda, letijo v velikih krogih nad nami. Zelo vroče je in velika razlika v temperaturi napram ledenemu zraku v mestu Nome.

Ko se približa parobrod bregu nas sprejme velikanska množica z navdušenim klicanjem. Sredi elegantno oblečenih uradnih zastopnikov napravi naša obleka prav čuden

Jose de Leon Toral, ki je ustrelil novoizvoljenega mehiškega predsednika Obregona. Toral je tik pred atentatom predsednika narisal.

rejeni nam na čast. Slednjič smo 3. julija ob 9. v Newyorku, samo 3 ure pred odhodom norveškega prekoatlantskega parnika Bergensfjorda, ki je namenjen v domovino.

Na newyorškem kolodvoru nas čaka veliko presenečenje: pozdravi nas naš dragi prijatelj iz Svalbarda, ameriški letalec komandant Richard Byrd, ki je tudi že nazaj. Na čelu dolgega spreveda nam čestita v iskrenih besedah. Nato sedemo v pripravljene občinske avtomobile ter hitimo v nagli vožnji po cestah sredi brezštevne množice, katere navdušenje presega vse meje. V pristanišču ki je lepo okrašeno, je nov sprejem, nato pa odidemo na krov. Ko stopimo na Bergensfjord, se nas polasti globoka ginjenost pri misli, da smo na domačih tleh. Vsa posadka, od kapetana do najmanjšega vajenca in vsi potniki nas sprejmejo tako pristrčno, da se tega še danes hvaležno spominjam. Potovanje preko Atlantika je takorekoč ena sama velika slavnost. Kako naglo nam mineva čas v družbi teh prijateljev. 9 dni po odhodu iz Newyorka, 12. julija zapazimo norveško obalo. Ravno dva meseca je, kar smo leteli nad tečajem.

Ko naš parobrod zavozi med obrežne otoke pred Bergenom, že lahko sklepamo, kakšen bo naš sprejem. Vsaka najmanjša hiša, izgubljena v skalovju teh otokov, je izvesila zastavo in ni je ribiške ladje, ki nas ne bi pri srečanju veselo pozdravila. Pri ovinku fjorda se pokaže mesto sredi zelenih gor, okrašeno s tisoči malih rdečih točk, katere tvorijo zastave, vihrajoče v vetru.

Stara trdnjava Bergenhus nas pozdravi s topovskimi streli, ki se vozimo v pristanišče. Ko se izkrcamo, nas primejo krepke roke in nesejo zmagoslavno do vozov, ki nas čakajo. Sredi navdušenih vzklikov in v dežju cvetja pridemo v mestno hišo, kjer nam zastopniki oblasti čestitajo. Slavnosti si sledijo dva dni, ena bolj pristrčna kot druga.

Norveška prekoatlantska parobrodna družba nas povabi, naj se z njenim lepim parnikom Stavangerfjordom peljemo v Oslo. Na tem potu se vršijo povsod velike slovesnosti ob našem prihodu, bajni sprejem v Oslu pa presega vse ostale.

Tako je bila naša velika ekspedicija končana, ne da bi nas bila nje izvršitev stala najmanjše praske. Zato se iz vsega svojega srca zahvaljujemo Onemu, ki nas je ob mnogih prilikah te nevarne vožnje hranil v svojem vsemogočnem varstvu. On je usmeril naše korake, odstranil od nas nevarnosti in nas privedel do cilja. Slava njegovi Božji dobroti.

Roald Amundsen.

Avstriji se je Schubertova proslava sijajno izplačala

Schubertova proslava na Dunaju, ki se je udeležilo 200.000 Nemcev iz Nemčije, ni imela samo političnega ozadja kot manifestacija za Anschluss, marveč tudi zelo vidno in pomembno gospodarsko ozadje. Strokovnjaki cenijo, da je bilo med nemškimi gosti 150.000 pivopivcev, ki so popili v teku svojega petdnevnega bivanja na Dunaju vsak po 5 vrčkov piva dnevno, kar spriči neznosne vročine, ki je vse dni pripekala po dunajskih ulicah, gotovo ni previsoko računano. To se pravi, da so v teh dneh samo tuji popili 750.000 vrčkov piva dnevno, a v petih dneh skupaj 3.750.000 vrčkov ali 1.875.000 litrov. Pri tem pa še ni vpošteto, kar so v dneh pevškega in političnega navdušenja tudi Dunajčani sami več popili nego običajno. Podobno velik je bil tudi konzum vina. Računajo, da si je vsak Nemec dnevno privoščil poprečno en liter »grinzingčana« ali »gumboldskirchčana«. To bi bilo dnevno 200.000 litrov ali v petih dneh 10.000 hektolitrov. Kar se tiče živil, je treba računati, da je snedel vsak gost dnevno vsaj ¼ kg mesa, kar da dnevno skupaj 15.000 kg ali v petih dneh 215.000 kg. To se pravi, da so pojedli nemški gostje vsega najmanj 1000 pitanih volov. — Ogromne množine se je povžilo klobasic, ki so pri Nemcih silno priljubljene. Računajo, da je pojedel vsak nemški gost dnevno povprečno 1 par klobasic; v petih dneh je šlo torej milijon klobasic. Če se računa, da je par klobasic dolg 20 cm, je znašala skupna množina klobasic 200.000 m ali 200 km, to je približno proga Dunaj-Linz. — Kruha je šlo dnevno za goste približno pol kilograma na osebo, to je 100.000 kg dnevno ali 500.000 kg v petih dneh. Kave — bele ali črne — je popil vsak gost dnevno najmanj dve skodelici, tako da je znašal celotni konzum do 2 milijona skodelic. — Za avtotaksi so izdali gostje dnevno poprečno 150.000 šilingov, za tramvaj pa 100.000 šilingov. Razglednic, fotografij itd. se je prodalo nad milijon, zraven še nešteto Schubertovih slik, dunajskih albumov, vodnikov itd. — Če bi bil vsak Nemec iz Nemčije potrošil dnevno samo 20 šilingov, bi to dalo v petih dneh 20 milijonov šilingov. Toda do 60.000 Nemcev ostane ob tej priliki za par tednov v Avstriji, in ti ne izhajajo dnevno z 20 šilingi. Poučeni krogi pravijo, da se je o priliki Schubertovih slovesnosti zamenjalo v avstrijskih bankah 80 milijonov mark za 130 milijonov šilingov; od tega je ostalo v Avstriji približno 100 milijonov šilingov. To je pa že vsota, ki se pozna v gospodarstvu tudi večjih držav nego je Avstrija.

Idzikovski in Kubala, poljska letalca, ki sta iz De Bourgeta odletela preko Atlantika. Letalo je dvokrovno, poljskega izvora; njegov akcijski radij znaša 7800 km. Polet je finančno omogočila poljska vlada.

ko, je menil proračunski ravnatelj Lord, mora biti tudi z varčnostjo: Kolikorkoli smo se že prizadevali štediti, podvojeni napor bo rodil še boljše uspehe. — Potem je general Lord še povedal drugo priliko: Bila je žena, ki je svojemu možu očitala, da je razsipen. Mož je odvrnil, da se ne zaveda nikakih nepotrebnih izdatkov. »Takooo?!« — zategne žena. »Kaj pa gasilni aparat, ki si ga kupil pred pol letom in ga nismo do danes še niti enkrat rabili!« To bodi nauk za nas, je sklepal Lord, kako je treba vedno štediti, štediti, štediti in opustiti vse nepotrebne izdatke.

»Glihati« je hotel

Franc Molnar je predelal star dovtip takole:

Kmeti očanec pride k železniški blagajni in vpraša:

»Koliko stane listek v Debrecin?«

»Deset pengov bo,« odvrne uradnik.

»Imam samo štiri penge,« pravi kmetič, nakar mu uradnik kratko odbrusi:

»Tu ne mešetarimo.«

Očanec se pomakne od blagajne in neka časa premišlja. Potem pa zopet potrka na okence pri blagajni in pravi:

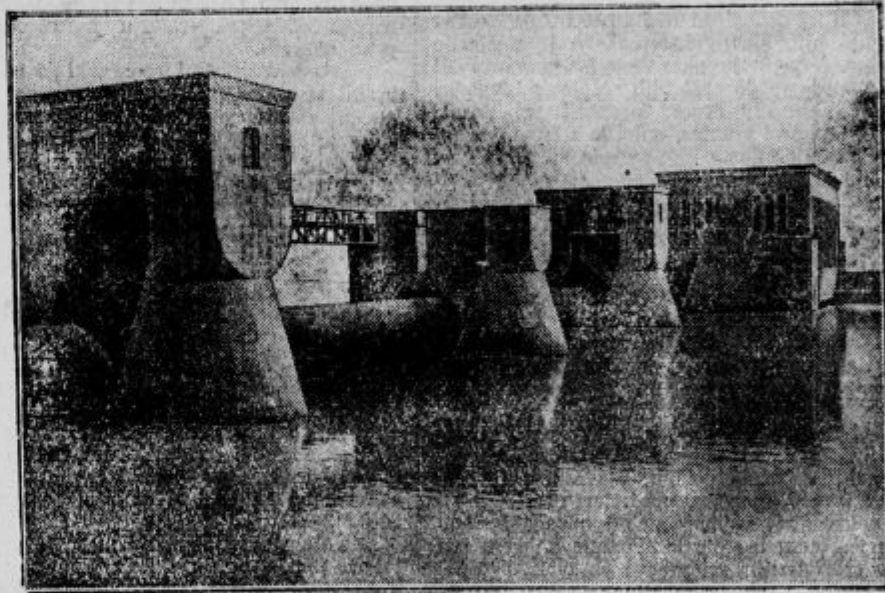
»V imenu božjem, dam torej 6 pengov.«

Uradnik niti ne odgovori.

Čas poteka in vlak ima vsak hip priti. Kmetič se spet pririne do blagajne in ko pride na vrsto, vrže na desko osem srebrnih pengov in pravi:

»Tu imate osem pengov do Debrecina.«

Uradnik besen porine očanca od blagajne. V tem pridrvi vlak in po kratkem ob-

Vodne zgradbe ob Ruhri. Nemci so zgradili ob reki Ruhri ogromen valjni jez, ki zadržuje vodo v jezeru, obsegajočem tri milijone kubčnih metrov, da se tamkaj izčisti. Jez more odvajati 2400 kubčnih metrov vode na sekundo in služi obenem za izrabo vodne sile in svrhu proizvodnje elektrike. Na uro se proizvaja 48.000 kilovatih ur. Stroški za zgradbo jezusa znašajo 7 milijonov mark.

Dovtipen finančni diktator

General Lord je ravnatelj ameriškega proračunskega urada, to se pravi finančni diktator ameriške vlade. Te dni je general Lord pred predsednikom Coolidgeom in pristojnimi vladnimi uradniki podal svoje letno poročilo. To poročilo je seveda sestajalo v glavnem iz neskončne vrste števil. Utrujati bi moralo in dolgočasiti. Temu pa ni bilo tako. Zato je poskrbel gospod ravnatelj, ki ima čisto odlično šaljivo žilico. Svoje poročilo je zabelil s šaljivimi pesmicami in celo vrsto dovtipov. Med drugim je povedal, kako je šel neki deček z receptom v lekarno. Ko je dobil zdravilo, je lekarnar zahteval zanje en dolar. Fant na je položil na mizo, vse, kar je imel in to je bilo 5 centov. Kaj hočeš? Lekarnar je molčal, deček pa je vzel zdravilo in odšel. Lekarnar je pobral novce in jih spustil v blagajno z besedami: »4 cente sem pa le zaslužil.« Iz te lepe zgodbe je izvajal ravnatelj tehtno moralo, da je treba biti varčen in pri tem tudi z malim zadovoljen. — Drug dovtip: K zdravniku je prišel bolnik in prosil, da ga preišče. »Pri vas je vse v najlepšem redu,« o preiskavi zdravnik: le več bi se morali telesno gibati. Napenjati bi morali svo mišice, da bi se vam okrepile. To bi vam do bro delo, da. Kaj pa ste pravzaprav po poklicu? — »Glasovirje prenašam na svojem hrbtu.« — »Izvrstno!« — de zdravnik. »Poslej si naložite vselej po dva glasovirja in videli boste, kako hitro boste ozdravili!« Ta-

stanku odpelje dalje. Mala podeželska postaja je zopet prazna. Tedaj stopi kmet še enkrat k blagajni in zmagoslavno zakliče:

»Kaj imate sedaj od tega, a?!«

Pariški zrak

V Parizu je zrak tako prenasiačen z dimom in prahom, da je mestna uprava sprejela sklep, ki naj temu zlu nemudoma odpo more. Na podlagi natančnih preiskav zraka v raznih delih mesta so dognali, da o čistem zraku v Parizu sploh ne more biti govora. Celotno vrtnehi nasadih Palais Royal prihaja na kvadratni meter po 13 gramov dima in prahu, v industrijskem delu Vitry do 3 funte nesnage v zraku. Najbolj zastruplja zrak dim iz kemičnih tovarn, ki okužuje celo vodo Marne, tako da vse očiščevalne naprave nič ne pomagajo. Mestna uprava je sedaj odredila, da morajo po gospodinjstvih kuriti s koksom; uspešili bodo elektrifikacijo vseh železnic, ki vodijo v mesto; vse tovarne morajo uvesti naprave za povzivanje dima in kolikor mogoče rabiti kuriva, ki povzročajo manj prahu in dima, nego premog; slednjič morajo vse ladje, ko prihajajo v mesto, kuriti samo s koksom.

**Dne 12. avgusta celodnevna
okrožna orlovska prireditev
v Konicah**

vencu št. 145 od 27. junija t. l. moram nekoliko ugovorjati in pripominjam, da sem vse to, kar zastopa g. Brencić danes, zastopal že l. 1919, ko smo upali, da nam kakor zrelo jabolko pade v naročje tudi koridor med našo državo in Čehoslovaško, in prav takrat se je rodila ideja izpeljave železnice iz Bratislave do jadranske obale. V tej zadevi se je vršilo posvetovanje tudi v gradu grofa Chorinskya v Gornji Radgoni meseca novembra 1919. Zastopniki so bili kraji: Rogatec, Ljutomer, Gornja Radgona in Murska Sobota. Jaz sem bil takrat postojenatelj v Radkersburgu in me je grof Chorinsky pozval naj se udeležim tega posvetovanja in kot ekspert povem svoje mnenje.

Predsednik železniškega odseka Brežice—Novo mesto, bivši posl. prof. Šuklje, je odsotnost pismeno opravičil, medtem ko so najbolj zainteresirani kraji, kakor št. Jurij ob Ščavnici, Sv. Trojica, Sv. Lenart, Ptuj itd. to posvetovanje popolnoma ignorirali.

Kolikor se spominjam, se je ljutomerski poslanec zavzel za podaljšanje že obstoječe Prekmurske železnice Hodoš—Murska Sobota čez Ljutomer v Ormož, a jaz sem predlagal prikladnejše podaljšanje, namreč čez Bučevce—St. Jurij ob Ščavnici—Sv. Anton (eventuelno Sv. Trojica)—Ptuj (58 km) in obrazložil, da bi železnica premostila Muro tam, kjer je še regulirana, a v nadaljnjem poteku po razmeroma ugodnem terenu prerezala od prometa najbolj oddaljeni del slovenskih gor, pritegnila v obližje ves Sentlenski kraj in v Ptuj križala ogersko progo Pragersko—Ptuj—Kotliba—Kaniža, dočim se proga čez Ljutomer v Ormož oddalji za 21 km (Murska Sobota—Ptuj za 79 km). Vobče pa ves potek ni tako prikladen, ker je premostitev Mure pri Veržju zaradi velikega industrijskega obsega težavnejša in ker leži postaja Ormož v taki ožini med grajskim hribom in Dravo, da je izključeno vsako povečanje postaje.

Takrat navzoči odborniki se bodo gotovo spominjali, da sem ravnal dvomil o trajnem obstoju mostu pri Veržju, in res ga je že po enem letu razdril povodenj.

Zakaj se tačas, ko sem nastopil v prid Sentlenskega okraja, Ptuj, Haloz itd. ni nihče oglašil, da bi podpiral moj predlog?

Ivan Malgaj, višji činovnik drž. žel. v p.

Jugoslovansko-brazilsko združenje v Belgradu ima za namen vpostavitve direktnih zvez med Jugoslavijo in Brazilijo. Širiti hoče društvo medsebojno poznavanje obeh držav, posebno z ozirom na gospodarske prilike. Skrbelo bo tudi za vpostavitve trgovskih odnosov. Član postane lahko vsak polnopraven državljani ene izmed obeh držav.

Zagrebski velesejem. Na velesejmu bo od 1. do 3. septembra tudi živalska razstava plemenske živine. Zastopani bodo tudi bikli pingavske in simentalke pasme. Živino bo mogoče na razstavi tudi kupiti. — Na italijanskih železnicah imajo obli-

skovalci velesejma 30 odst. popust. Za razstavitelje in pa za razstavljeno blago pa je dovoljen 50 odst. popust. — Ministrstvo za poljedelstvo je dalo za razstavo podporo 30.000 dinarjev. Nastopilo pa bo na razstavi tudi kot kupec za plemensko živino.

Obšni zbori. Francosko-srbska industrija cementa in premoga d. d. bo imela 7. septembra t. l. svoj izredni obšni zbor. Sklepal se bo o povišanju delniške glavnice od 10 na 20 milj. dinarjev. — Akcijonar. društvo jugoslovanske trgovine »Just« bo imelo 9. sept. t. l. obšni zbor, ki bo sklepal o likvidaciji. (Družba je bila ustanovljena l. 1920 s sodelovanjem londonske The Western Bank in se je pečala s tekstilno trgovino). Kapital je znašal 1.4 milj. dinarjev. Zanimivo je, da je to že druga družba, ki so jo ustanovili Angleži v naši državi, pa je morala likvidirati.

Borza

Dne 6. avgusta 1928.

DENAR.

Devizni promet je bil danes prav znaten. Največ ga je bilo v devizah Praga in Curih, potem pa Berlin in Dunaj. Privatno je bilo kot navadno za Trst in Newyork, drugo je dala Narodna banka. Pri vseh devizah razen Newyorka in pa Curiha, so tečaji nekoliko spremenjeni.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi
6. avgusta 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 3. VIII
Amsterdam	—	2285.—	—	—
Berlin	1356.50	1359.10	1357.60	1358.—
Bruselj	—	792.05	—	—
Budimpešta	—	992.34	—	992.50
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	801.50	804.50	803.—	803.04
London	276.—	276.80	276.40	276.44
Newyork	56.83	57.03	56.93	56.93
Pariz	221.57	223.37	222.57	—
Praga	168.26	169.06	168.66	168.72
Trst	296.50	298.50	297.50	297.65

Belgrad. Amsterdam 2287—2288, Berlin 13561 do 13591, Budimpešta 9984—99784, Curih 109410 do 109710, Dunaj 8015—8045, London 276—27680, Newyork 56824—57024, Pariz 22197—22397, Praga 16826—16906, Trst 29650—29850, Bukarešta 3519 do 3560.

Curih. — Belgrad 9.1925 den., Berlin 123.85 den., Budimpešta 90.45 den., Dunaj 73.35 den., London 25.21875 den., Newyork 519.50 den., Pariz 20.305 den., Praga 15.39 den., Italija 27.17 den., Bukarešta 3.15 den., Sofija 3.75 bl., Varšava 58.20 bl., Madrid 85.50 den.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.45875, Kodanj 189.20, London 34.4075, Milan 37.075, Newyork 708.80, Pariz 27.705, Varšava 79.45. — Valute: dolarji 706.60, francoski frank 27.85, lira 37.35, dinar 12.43, češkosl. krona 21.

Praga. Devize: Lira 176.5, Belgrad 59.30, Pariz 132, London 163.875, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 175.75, Berlin 7.36, London 276.30.

VREDNOSTNI PAPIRIJL

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred. zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Kranjska ind. 290 den., Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Belgrad. Narodna banka 6800, vojna odškodnina 417—426 (3350), avg. 429 (1800), dec. 438 do 444 (1800), 7 odst. inv. pos. 8050.

Dunaj. — Podon-savska-jadran. 82.40, Zivno 118.30, Hipo 7.15, Alpine 43.50, Greinitz 3.20, Leykam 9.40, Trbovlje 57.30, Mundus 178.50.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Zaključena sta bila dva vagona hrastovih podnic, fko vag. nakl. postaja po 1150. Tendence nespremenjena.

Dež pridelek. (Vse samo ponudbe, slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt.) Pšenica baš. nova 70—80 kg, 2%, 290—295, pšenica za avgust 297.50—300, za september 300—302.50, moka stara 0 g bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 520—525, moka nova 455—465, koruza 350—352.50, oves, nov, za avgust 265—270. Zaključeno je bilo šest in pol vagonov koruze. Tendence nespremenjena.

Budimpešta. Tendence medla. Pšenica: okt. 28.90—28.70, zaklj. 28.70—28.72, marec 31.04, zaklj. 31.04—31.06, maj 31.76—31.60, zaklj. 31.58—31.60. Rž: okt. 26.50—26.36, zaklj. 26.38—26.40, marec 28.40—28.30, zaklj. 28.30—28.32. Koruza: maj 27.10 do 27.04, zaklj. 27.04—27.06.

Za duha in srce

POČITNIŠKO ZBOROVANJE SLOVENSKEH KOROSKIH DIJAKOV

bo letos v dnevih od 12. do 14. avgusta pri Tišlarju v St. Janžu v Rožu, postaja St. Johann im Rosentale, Koroško.

Dijaška zborovanja na Koroškem naj poživijo stik dijakov z ljudstvom, medsebojno spoznavanje dijakov in osebno vez s političnimi in kulturnimi voditelji slovenske Koroške. Cilj koroškega slovenskega ljudstva je jasno začrtan v mejah vere in narodnosti in mejniki na poti k cilju naj so dijaška zborovanja. Letos so na sestankovem sporodu: referati kor. slov. poslancev č. g. Starca in dr. Petka o političnem, gospodarskem in kulturnem položaju na Koroškem, predavanja o kulturnem svetu v Celovcu, o programih avstrijskih strank s koreferatom o Slov. ljudski

Modrih

je nekda slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht
Terpenin
Milo s svojimi prednostmi

stranki, o Jan. Evang. Kreku, o slovenski moderni (Tine Debeljak ref.) i. dr.

Cilj je dan, navedena predavanja so korak bliže. Da pa bi slovenski koroški dijaki črpali novih sil, bi radi spoznali tudi mladinske pokrete v Sloveniji. Vaš je odgovor!

SLOMSKOVA DRUŽBA.

Kakor smo že enkrat naznanili, bo imela Slomska družba letošnje počitniško zborovanje na Brezjah, in sicer po nastopnem dnevnem redu: Dne 8. avgusta, t. j. v sredo zvečer tovariški sestanek; dne 9. t. j. v četrtek ob pol 10. uri sv. maša z govorom č. g. dr. Ranta, nato zborovanje s predavanji. Tovariši Pero Horn bo predaval o temi: »Kaj smo in kaj hočemo«, tov. Kornelji Iglič: Predstavnik in sadovi liberalizma. Po zborovanju skupno kosilo in po kosilu odhod na prostovoljni skupni izlet v selške hribe. K obilni udeležbi vabi odbor.

Objava.

UPRAVI ADMINISTRATIVNE ŠOLE prihajajo od raznih strani ter od raznih oseb privatna pisma, v katerih se stavljajo razna vprašanja, ali pa se zahteva konkurz in program za polaganje sprejemnega izpita, ne da so ta pisma pravilno kolkovana, a večinoma tudi ni priložena poštna znamka za odgovor.

Vsi zainteresirani obveščajo se tem potom, da uprava administrativne šole ne more odgovarjati na ta način, niti ne more voditi korespondence s poedinimi neposredno.

Konkurz za sprejem v administrativno šolo, kakor tudi program za polaganje sprejemnega izpita se lahko dobi brezplačno:

1. Pri vseh Komandantih vojaških okrogov.
2. Pri Komandantih mesta v Nišu, Zemunu, Subotici, v Novem Sadu in pri Komandantu Boke Kotorske.

Programi za polaganje sprejemnega izpita so ponovno tiskani in razposlani imenovanim komandantom, kamor se je treba zanje obrniti.

Kot najmanjšo šolsko kvalifikacijo za osebe iz meščanstva zahtevajo se 4 razredi gimnazije in 2 razreda trgovske akademije, ali pa trgovske ali srednje poljedelske šole.

Oni, ki so položili končni izpit zrelosti trgovske akademije ali pa srednje poljedelske šole, ne polagajo sprejemnega izpita.

Prijave-prošnje za konkuriranje sprejemajo se samo do 25. avgusta tekočega leta.

Uprava administrativne šole v Belgradu.

Za jugoslovanski patent št. 3742 od 1. junija 1925

„Izpustna pipa“ (Ablasshahn)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: Inž. Milan Šuklje, Ljubljana, Selenburgova ul.

GREŠITE MNOGO
ako ne čitate redno
SLOVENCA

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKA ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
**KNJIGOVEZNICA
K. T. D.**
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Brez posebnega naznanila. Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mati, stara mati, tašča in teta, gospa

Marija Radovan
soproga čevljarkega mojstra

dne 6. t. m. po daljšem mukopolnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v sredo, dne 8. avgusta 1928 ob 5 popoldne izpred hiše žalosti, Gradišče št. 11 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1928.

Žalujoči ostali.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Gospod, sprašujete nas po Stanislavovih konjih? Dva sta nam opešala, še predno smo prišli do Grujca: vozili smo se namreč ves čas v skoku in razgrajal je hud vihar. Prodali smo ju za slepo ceno židom-voznikom. Saj nam itak nista mogla več koristiti, a razen tega nismo imeli niti beliča, da bi si dušo privezali: prehitro smo morali pobegniti, pa ni imel Stanislav časa, da bi nam dal tudi kaj denarja. Nekoliko smo se torej okrepčali in smo jahali dalje po dva na vsakem konju. Saj si lahko mislite, kako je to bilo! Če nas je srečal na poti kak šlahič se je od smeha takoj zagrabil za trebuh in vprašal: »Kakšno jeruzalemsko plemstvo pa je to?« Mi pa smo bili v tem obupnem položaju pripravljani na vse. Zato smo imeli neprestano prepire in praske! Šele v Bialobrzegih smo prodali še zadnja dva kljuseta, da smo imeli vsaj ljubi mir. Če se je potem kdo čudil, da gremo peš, smo mu odgovarjali, da delamo to radi pobožne zaobljube... Zato pa nam zdaj, ljubi gospod! vse po očetovsko odpušite, kajti na svetu menda ni nesrečnejših ljudi, kakor smo mi.«

»Tako je! Tako je!« sta zaklicala Luka in Matevž. Najmlajši brat Jan pa je, razvnet od vina in spominov na prestane nesreče, dignil roke in zaklical:

»O, Bog, sirote smo! Kaj nam še preostaja na svetu?«

»Nič, razen bratovske ljubezni!« — je odgovoril Marko.

Pričeli so se objemati in pri tem pretakati grenke solze, potem pa so vsi stekli k panu Serafinu.

Marko mu je prvi objel kolena:

»Oče je dejal »in spoštovani naš varuh, nikar nam ne zamerite. Če nam zopet posodite za opremo,

vam, če Bog da, vse poplačamo z vojnim plenom. Če nam pa ne posodite — je tudi prav, samo ne jezite se na nas in odpušite nam! Odpušite nam vsaj radi velikega prijateljstva, ki ga imam do Staha. Saj vam naravnost povem: naj le kdo proti njemu dvigne samo prst, takoj ga s sabljami na kose razsekamo! Kaj ni res, bratci najdražji? — na kose!

»Naj se le najde taka nesnaga, sem ž njol!« so zaklicali Matevž, Luka in Jan.

Toda pan Ciprianovič se je pred njimi ustavil, si pritisnil roko na čelo in začel tako-le govoriti:

»Jezem sem — res je! — a še bolj sem žalosten kakor jezen. Kajti, če le pomislim, da je v naši republiki mnogo takih kakor vi — mi postane težko pri srečanju v globini duše si zastavim vprašanje: ali bo naša mati, Poljska kos vsem nevihtam, ki ji grozijo, če ima take otroke? Vi me prosite za oprostitev in hočete, da vam odpuštim! A — križ božji! — saj tu ne gre za me in za moje konje, temveč za nekaj, kar je stokrat pomembnejše od tega: za javni blagor in bodočnost naše Republike. Vi pa tega sploh ne razumete, še nikoli vam ni prišla sliha misel v glavo in na tisoče je takšnih kakor ste vi! Tem težja žalost, tem mučnejša skrb in obup se polašča mene pa tudi vsakega zvestega sina naše domovine.«

»Za Boga svetega! Kaj pa smo zagrešili zoper domovino, gospod?«

»Kaj? Nezakonitost, svojevoljnost, razuzdanost in pijančevanje... Joj! Vse prelahkomiselni so pri nas ljudje v teh stvareh. Ne vidijo, kako se širi ta kuga. Ne opazijo, kako se podira zidovje veličastne palače in ogroža strop nad našo glavo. Glejte, vojna nam preti. Morda vrže nevernik vso svojo moč ravno na nas — saj še ničesar ne vemo, a kaj počenjate sedaj vi, krščanski vojščaki? Trobente že kličejo na boj, vam pa hodi le razbrzdanost in vino po glavi. Z veseljem srcem ste posekali čuvaje one postavce, ki vzdržuje vsaj zasilni red. — Kdo je postavil te zakone? Šlahta? In kdo jih gaji? Šlahta? Kako naj stopi na

polje slave naša dežela, ta antemurale Christianitatis (prednja straža krščanstva), če bivajo v njej namesto vojakov samo pijanci, namesto državljanov samo razgrajachi in svojeglavci...«

Tu se je pan Serafin ustavil sredi besede, si pritisnil roko na čelo in zopet pričel z velikimi koraki hoditi po sobi. Bratje pa so ga gledali začudeno in zmedeno, kajti niso pričakovali, da bodo kaj takega čuli iz njegovih ust.

Potem je Ciprianovič težko vzdihnil in nadaljeval:

»Poklicani ste bili v boj, da prelivete neverniško kri, prelivali pa ste krščansko. Pozvani ste bili, da branite domovino, a ste nastopili kot njeni sovražniki. Nobenega dvoma ni, da je trdnjava tem šibkejša, čim večji nered vlada v njej... Sicer ima naša mati domovina na srečo tudi še zvesto deco, a obenem ima, kakor sem rekel, nebroj takšnih, kakor ste vi. Zato pa cvete pri nas namesto prave prostosti — svojeglavnosti, namesto ubogljivosti — samopašnosti. Namesto strogega reda imamo nebrzdanost, namesto ljubezni do domovine sebičnost. Sejmi se morajo razhajati, ne da bi kaj opravili.* Državni zaklad se prazni. Nered se bohotno razvija in meščanske vojne pustošijo domovino kakor podivjani konji. Mar ne sklepajo pri nas vinjene glave o državnih vprašanjih? Mar se ni razpaslo brezpravje čezineč? Zato mi krvavi srce, zato se bojim porazov in jeze božje...«

»Za Boga milega! Ali se naj kar obesimo ali kaj? je zaklical Luka.

A pan Ciprianovič je še večkrat neprestano korakaje premeril sobo in nadaljeval, a kakor da bi govoril ne Bukojemskim, temveč samemu sebi:

* Državni sejm je sklepal samo enoglasno. Vsak poslanec, ki se je pri glasovanju uprl, je sejm lahko strgale (sejmy rwać) in obenem razveljavil tudi vse poprej enoglasno sprejete sklepe. Ta za državo usodna pravica se je imenovala Liberum Veto in plemstvo jo je ljubosumno čuvalo kot svojo poglavitno svobodnost.

LUJDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Sheehan, Nodlag. Povest triletnega dekleta, 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-srbska povest, 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hiti cesarja Montezuma, 32 Din. vez 42 Din. — Storček in njegovo burkasto življenje, 14 Din. vez 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otroci solca, 24 Din. vez 32 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon številka 2328.

Službe iščejo

Prodajalka
Izučena v modni in galanterijski trgovini, išče službo v mestu ali na deželi. Cenj. ponudbe pod »Pošta 300« na upravo Slovenca.

Iščem službo
kot strojeopiska, zmožna tudi italijanske korespondence. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Izurnjena«.

16 letni fant
brez očeta bi se šel rad učiti za peka ali ključavničarja, k mojstru, kjer bi imel vso oskrbo v hiši. Gre za 4 leta. Anton Erjavce, stara hiša 37, pošta Krmelj na Dolenjskem.

Dober delavec
išče službo na žagi, kjer bi se izučil žaganja, star 28 let, vajen vsakovrstnega dela na žagi. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Delavec«.

Službodobe

Trgovski pomočnik
dobro izvežban železninar se sprejme. Ponudbe s prepisi pričevalca pod »Spreten prodajalec« št. 7015 na upravo lista.

Prodajalka
se sprejme v večjem trgu na Štajerskem samo za manufakturno stroko, samo prvovrstna moč že z daljšo prakso ter aranžerka razložb s i. oktobrom. Naslov v upravi »Slov.« št. 7123. Zmožna slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Sest mizarских pomočnikov
in 2 vajenca sprejme takoj Jakob Škrbinc, splošno mizarstvo, Vižmarje, p. št. Vid nad Ljubljano.

Strojnika
iščem k Lanz-ovi lokomobil, ki bo opravljal obnem delo kurjača. Sedež žage izven Ljubljane. Nastop takoj. - Ponudbe pod šifro »Strojnik-kurjač« na oglasni oddelček Slovenca.

Gozdarja
z državno skušnjo sprejemem na veleposestvu. - Istotam se sprejme strojnik, vešč vseh del na parni žagi in 2 partiji oglarjev. Naslov v upravi pod št. 7244.

Šofer
z večletno prakso, dober vozač in samostojen avtomonter, se sprejme. - Zglasi naj se samo zmožni, zanesljivi in trezni. Ponudbe s točno navedbo vseh dosedanjih služb, zmožnosti in starosti, brez vseh prilog na poštni predal 113 v Ljubljani.

Dobro dekle
za vsa hišna dela se išče za Zemun. Naslov: Milica Puljo, »Kogaška Slatina«, »Ljubljanski dom«.

Služba občin. tajnika
se razpisuje v občini Dobrunje pri Ljubljani. Reflektanti s srednjo šolo, s primerno prakso in vešč strojeopiska, imajo prednost. Plača po dogovoru. Stanovanje prosto. S 5 Din kolkovane, v vsem obrazložene in opremljene prošnje je vlagati do 20. avg. 1928 pri županstvu gorenje občine.

Kupimo

Tesani les
(uso Trieste i bordonali) in obrobene hrastove podnice (belag) kupujem. Točne ponudbe s ceno in količino pod »Les« na upravo lista št. 7134.

20.000 kg sena
zdravega proti gotovini kupim. Takojšnje ponudbe pod »Gotovina« št. 7252 na upravo Slovenca.

Žensko kolo
se kupi ali zamenja z moškim. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ela«.

Maline
kupi Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica.

Prodamo

Predelna stena
steklena, lepa ceno naprodaj. Verbič, Stritarjeva ul.

Lončeno peč
železno, 2 štedilnika, novo peč za kopalnico, več starih oken in vrat v dobrem stanju, prodaja F. Slamič, Ljubljana, Gospodarska cesta 6.

Klavir naprodaj!
Več pove uršulinski samostan v Ljubljani.

Žimnico
novo preoblečeno poceni prodam. Cerkvena ul. 5, pritličje, levo.

Vina
70 hl: dobrega, belega, prodaja: župnik Noršič, Bedekovčina, Hrvatska.

Stanovanja

Stanovanje
4 sob s pritlikinami, kopalnico itd. za novembarski termin, išče mirna stranka. Ponudbe »Mira stranka« št. 7038 na upr. »Slovenca«.

Sobo
s posebnim vvhodom oddam. Sv. Petra c. 44-I.

Elegantno stanovanje
se odda za november t. l. s 5 sobami, sredina Ljubljane, razgled na park. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 7228.

Dijaki

Dijake
nižješolce sprejemam na dobro in skrbno stanovanje in zajtrk. Gosposka ulica 3, pri »Mekinda«.

Vnajem

Iščem lokal
ali primeren prostor za trgovino na deželi. Ev. prevzamem tudi že vpečljano trgovino ali kupim tudi za to primerno hišo. Ponudbe na upravo lista pod »Solidno« št. 7099.

Trgovski lokal
velik, za mešano trgovino na najlepšem kraju, se takoj odda v najem v Krškem s stanovanjem dveh sob, kuhinje in vsemi pritlikinami. Poizve se pri lastnici: Marija Zesser v Krškem.

Posestva

Trgovcem meš. blaga
se nudi sijajna eksistenca z nakupom enonadstropne trgovske hiše po zelo ugodni ceni ali s prevzetom v najem na najproblematičnejši točki v Krapinskih toplicah. Več pove lastnik Stjepan Hruš, Krapinske toplice, Hrv. Sejmariji, pozor!

Najlepše in najboljše piškote dobite v medijariji B. Grah, Kolo-dvorska ul. 11. Ljubljana

Posestvo
arondirano, 15 oralov obsegajoče, z modernim vilo in gospodarskimi poslopji, se radi družinskih razmer s fundus instructus ugodno proda ali zamenja s hišo v bližini okolice Celja ali Maribora. Naslov: Štefan Huber, Leskovec, pošta Slovenska Bistrica.

Vilo
novogradnja, center Ljubljane, moderno, 6 sob, avtogaraža, centralna kurjava, proda za 465.000 dinarjev Realiteta pisarna. Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 14.

Posestvo
prodam v okolici Maribora, 14 oralov prvovrstnega vinograda, najboljša lega z letošnjim rekordnim in prvovrstnim pridelkom, 4 vinskih, sadovnjak, hlevi in stanovanjska hiša ter vse potrebne pritlikline in inventar, vse v najboljšem stanju — 32 oralov gozda, 4 orale travnika s šupo za seno. Cena in plačilni pogoji po dogovoru. - Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Okolica Maribora«.

Lepo posestvo

pol ure od cerkve in šole se takoj zamenja za gozd oziroma les. Samo na pismena vprašanja daje pojasnila Vincenc Brumen, posestnik, Šalovci, pošta Središče ob Dravi.

Objave

IZJAVA. V februarju letos sem govoril v Lahovčah, da tovarna Jax in Sin v Ljubljani razpečava prebarvane šivalne stroje za nove, in da so stroji, ki jih dobavlja ta tovarna, tako slabi, da se železje strojev razlamlja že pri prevažanju ter razvijajo. Te svoje trditve preključujem kot neresnične ter se zahvaljujem trdki Jax in Sin v Ljubljani, da je odstopila od tožbe. — A. Pečnik.

Ženitbe

»Ženitev«
Mlad sotrudnik pri velikem trgovskem podjetju v mestu, želi resnega znanja v svrhu samostojnosti in ženi s trgovsko nabrazeno gospodično (vdovo), brez ozira na premoženje, tudi iz siromašnih krogov, v starosti 18 do 30 let. Pogoji: dobra krščanska vzgoja, miren značaj, iskrenost in marljivost. Neanonimne dopise s sliko, katera se vrne, pod: »Zaupljivo« na upravo Slovenca št. 7261.

Razno

Oves in koruzo
kupite najceneje pri trdki: **A. VOLH, LJUBLJANA** Kraljeva cesta 3. Veletrgovina z žitom

Vijoline

kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušiču. Paviljon za dramskim gledališčem. Pričajte se!

Maline, borovnice, brusnice

kupuje po najvišji ceni: Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva ulica 9.

Jugovičev

Salvator sirišče
daje v 5 minutah sladk sir za 6 dinarjev. Barve za surovo maslo in za sir 5 Din. Prašek za pravo maslo (surovega masla), 5 Din. Iščejo se preprodajalci. Razpošilja lekarna Jugovič, Novi Sad. Zahtevajte vzorce in pošljite 10 Din v pismu.

Mlatilnice

slamorenice, čistilniki za žito, kotli za žganjekuho in krmo vedno najceneje pri Fr. Stupici, Ljubljana, Gospodarska 1.

Zacherlin

v originalnih steklenicah in skatljicah je najboljšo sredstvo zoper vsakovrstni mrčes. Zahtevajte ga le z varstveno znamko

Zacherlin

Naročila pri trdki »Zacherlin« d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 1a.

Trboveljski

cement, traverze, strešna lepenka, okovje za stavbe in pohištvo, cevi, pumpe, kopalne banje, kloseti vedno najceneje pri Fr. Stupici, Ljubljana, Gospodarska 1.

Maslo

kuhanu, prvovrstno, vedno sveže, in jajca dobavljamo stalno po najnižjih, zelo ugodnih cenah. Naslov v upravi št. 7115.

Mlinarja

Iščem za takojšnji nastop za srednji mlin z valjčkom in več par kamnov specijelno samo za koruzno mletje. Mlinar naj bo oženjen, trezen in marljiv. — Cenj. ponudbe na upravo pod šifro »Solidnost« št. 7151.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Otomane

v različnih vzorcih, po 550, 600 in 680 Din. otomanska pregrinjala, modroce itd. kupite najbolje. — Rudolf SEVER, tapetništvo, Maršič trg 2.

Maline

kupuje vsako množino **»ALKO«** družba z o. z. Ljubljana-Kolizej

Kreditno društvo Kranjske hranilnice v Ljubljani

Knafljeva ul. 9
Ustanovljeno leta 1873

daje trgovcem in obrtnikom kredite po najkulantnejših pogojih.

Račun pri čekovnem uradu v Ljubljani št. 10.680
Telefon št. 2420

Štev. 2572.

Razglas.

Rok za prijave prošenj za sprejem v administrativno šolo je podaljšan zaključno do 25. avgusta 1928.

Kot najmanjšo šolsko kvalifikacijo za osebe iz meščanstva zahtevajo se 4 razredi gimnazije in 2 razreda trgovske akademije ali pa srednje poljedelske šole.

Oni, ki so položili končni izpit zrelosti trgovske akademije ali pa srednje poljedelske šole, ne polagajo sprejemnega izpita.

Uprava administrativne šole v Belgradu.

Evgen Cuderman

poštni uradnik

v 24. letu svoje mladosti, okrepljen s svetotajstvi in vdan v voljo svojega Odrašenika, preselil v kraj večne sreče. Pogreb našega nepozabnega ljubljence se bo vršil v sredo, dne 8. avg. 1928 ob pol 3 pop. iz hiše trpljenja, Soteska št. 6. V Ljubljani, dne 6. avgusta 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Pisarna

notarja Karla Pleiweissa
v Ljubljani

se nahaja sedaj v pritličju hiše g. dr. Val. Krisperja - Kralja Petra trg hšt. 2 (nasproti sodne palače).

Zahvala.

O priliki prezgodnje smrti in pogreba našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta itd., gospoda

Jurija Košar

izrekamo tem potem vsem za izraze sočustvovanja, za krasne vence in cvetje in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti k večnemu počitku iskreno zahvalo. Bog povrni!

Žalujoča rodbina Košarjeva.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja povodom smrti mojega ljubljene moža, gospoda

Mihaela Knaflič

štabnega živinozdravnika v p. in učitelja na podkovski šoli

ter za častno spremstvo na njegovi zadnji poti se vsem priščrno zahvaljujem. Prav posebno zahvalo izrekam našim dobrim hišnim prijateljem, gg. kolegom rajnega, zvezi upokojenih častnikov in komandi mesta za vojaško počast.

Ljubljana-Šmartno pri Litiji, 4. avg. 1928.

Žalujoča vdova.

Ljubljanski oblastni odbor.

Štev. 16.081.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1928.

Razglas

o i. pismeni ofertalni licitaciji za izvršitev adaptacijskih del za Kranjsko hranilnico v Ljubljani.

Ljubljanski oblastni odbor razpisuje na podlagi člena 86, do 98, zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921 in njegovih sprememb odnosno dopolnitev prvo pismeno

ofertalno licitacijo

za izvršitev zgoraj navedenih adaptacijskih del.

Licitacija se bo vršila dne

13. avgusta 1928 ob 11 dopoldne

v prostorih gradbenega oddelka oblastnega odbora v Ljubljani, Gosposka ulica 15, I. nadstropje. Istotam se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti vplačilu nabavnih stroškov.

Ponudene cene je svoječasno vpisati v uradni formular proračunskega popisa. Ponudbe je kolkovati s kolkom za 100 Din (priloge s kolkom za 5 Din). Ponudbe morajo ponudniki ali njih pooblaščenici izročiti na dan licitacije v zapečatenem zavitku z oznako: »Ponudba za prevzem adaptacijskih del za Kranjsko hranilnico v Ljubljani, ponudnik N. N.«, in sicer neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10 in 11 dopoldne.

Vsak ponudnik mora položiti kavcijo v znesku 10% ponudene vsote.

Kavcija se mora položiti pri oblastni blagajni v Ljubljani, Knafljeva ulica 9, najkasneje na dan licitacije do 10 dopoldne, in sicer bodisi v gotovini, državnih vrednostnih papirjih ali garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 88, zakona o državnem računovodstvu ter registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« »Pogodbe in nabave«.

Potrdilo o vloženi kavciji, o plačanih davkih za tekoče tromesečje, ter spričevalo o usposobljenosti za izvrševanje ponujenih del kakor tudi potrdilo gradbenega ministrstva, da se ponudnik sme udeleževati javnih licitacij predloži vsak ponudnik, obenem s ponudbo, predsedniku licitacijske komisije; pooblaščenici pa morajo predložiti poleg tega tudi pooblastilo, da smejo zastopati trdiko pri licitaciji.

Oblastni odbor si izrecno pridržuje pravico oddati delo ne oziraje se na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Ljubljanski oblastni odbor.

Predsednik oblastnega odbora:
Dr. Marko Natlačen, l. r.